БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 167 (3395). Шанба, 27 август 1966 йил. Баҳоси 2 тийин.

Л. И. БРЕЖНЕВ ВА Н. В. ПОДГОРНИЙ КИЕВГА КЕЛИШДИ

КИЕВ, 25 август. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Бош Секретари Л. И. Брежнев ва СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний бугун Киевга келишди.

Борисполь аэродромида Украина Коммунистик партияси ва ҳукуматининг раҳбарлари, партия ва совет ташкилотларининг вакиллари Л. И. Брежнев ва Н. В. Подгорний ўртоқларни кутиб олишди.

КИЕВ, 25 август. (ТАСС). Киевдаги паррандачилик халқаро виставкаси катта муваффақият қозонмоқда. Уни 500 мингга яқин киши, шу жумладан мамлакатнинг турли районларидан келган жуда кўп экскурсиячилар, чет эллардан келган меҳмонлар келиб кўрдилар.

Бугун паррандачилик халқаро виставкасига КПСС Марказий Комитетининг Бош Секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи Секретари П. Е. Шелест, Украина ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Д. С. Коротченко, Украина ССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи ўринбосари Н. Т. Кальченко келишди.

Меҳмонлар Совет Иттифоқининг уч павильонида ва очиқ майдончаларда кўргазмага қўйилган жуда кўп экспонатларни кўздан кечиришди. СССР птицепроми бошлиғининг ўринбосари И. К. Савельев, паррандачилик халқаро виставкасининг бош директори А. С. Беляев, виставкадаги совет бўлимининг мудири В. М. Ивашкевич, Украина ССР халқ хўжалигидаги илғор тажрибалар виставкасининг директори А. П. Светайло изоҳлар бериб турди.

Сўнгра меҳмонлар Чехословакия Социалистик Республикасининг павильонини бориб кўрдилар. Бу ерда уларни павильон директори Владимир Борувка самимий табрикладн. У, бугун виставкада Чехословакия Социалистик Республикасининг миллий куни ўтказилаётганлигини айтди, Чехословакияда паррандачиликдаги меҳнат механизациялаштирилаётганлиги ҳақида гапириб берди.

Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, П. Е. Шелест, Д. С. Коротченко, Н. Т. Кальченко ўртоқлар «Миллий виставкалар» павильонида бўлишди, Болгария, Венгрия, Польша, Канада, АҚШ, Франция, Голландия, Исроил, Англия, Италия, Дания, Бельгия, Япония ва бошқа мамлакатларнинг экспонатлари билан танишиб чиқишди. Улар Украина ССР халқ хўжалигидаги илғор тажрибалар виставкасида «денгиз бойликлари» павильонига қўйилган экспонатларни ҳам кўздан кечиришди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

КПСС XXIII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ АСОСИДА РЕСПУБЛИКА МАКТАБЛАРИ ИШЛАРИНИ ЯНАДА ЯХШИЛАШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети мамнуният билан қайд қиладики, халқ маорифи соҳасида В. И. Ленин ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси белгилаб берган буюк режалар республикамизда муваффақият билан амалга оширилмоқда, шу соҳада партия съездларининг қарорлари ва КПСС Программаси изчиллик ва қатъият билан турмушга татбиқ этилмоқда.

Ўзбекистон ССР Олий Совети мактаб тўғрисида Қонун қабул қилган вақтдан бери ўтган етти йил ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш ишини ривожлантириш ва такомиллаштириш йўлида қўйилган катта қадам бўлди. Умумий саккиз йиллик таълим амалга оширилди, ўрта таълим кенг ривож топди, 600 та янги мактаб очилди. Мактаб ўқувчиларининг сони ҳам анча ортди. Республикадаги 6797 кундузги ва 365 кечки ҳамда қатнаб ўқийдиган — сиртқи мактабларда ҳозир 2 миллион 476 минг бола таълим олмоқда. Уларга 121 минг ўқитувчи таълим ва тарбия бермоқда бу ўқитувчиларнинг ярмидан кўпи олий маълумотлидир.

Маҳаллий Советлар ва халқ маорифи органлари партия ташкилотлари раҳбарлигида ва жамоатчиликнинг ёрдамига таяниб, мактабларнинг моддий базасини вужудга келтириш ва мустаҳкамлаш, машғулотларнинг кўп сменали бўлишини тугатиш юзасидан жиддий иш қилдилар. 1959 — 1965 йилларда бир миллиондан зиёд ўқувчига мўлжалланган мактаб бинолари фойдаланишга топширилди. Колхозларнинг маблағлари ва кучи билан 516 минг ўринли мактаб ва уларга қўшимча иморатлар қурилди.

Мактаб ўқувчиларига медицина хизмати кўрсатиш йилдан-йилга яхшиланмоқда. Мактабларда профилактик эмлашдан ўтказилаётган ўқувчилар сони ортди, уларни жисмоний тарбиялаш устидан контроль яхшиланди. Кўпгина мактабларда ошхона ва буфетлар бор бўлиб, бу эса ўқувчиларнинг умумий овқатланишини ташкил этишни яхшилашга ёрдам берди.

Бу чора—тадбирларнинг ҳаммаси таълим-тарбия ишлари сифатининг яхшиланишига катта ёрдам қилди.

КПСС XXIII съезди, шунингдек Ўзбекистон Компартиясининг XVII съезди томонидан халқ хўжалиги, фан ва маданиятни ривожлантириш соҳасида белгиланган улуғвор вазифалар ижтимоий ва давлат ҳаётининг турли соҳаларида, фан ва маданият соҳасида актив иш олиб боришга қодир бўлган ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш ишини янада яхшилаш ва такомиллаштиришни талаб қилади. Бироқ, маҳаллий Советлар ижрокомларининг, Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги ва унинг жойлардаги органларининг ҳамда кўпгина педагогик коллективларнинг бу соҳадаги ишлари ўсиб бораётган вазифаларга ҳали тўла жавоб бермайди.

Республиканинг бир қатор районларида умумий саккиз йиллик таълимни амалга ошириш соҳасидаги камчиликлар тугатилган эмас. болаларнинг бир қисми ўқишга тортилмай қолган, ўқувчиларнинг мактабдан кетиб қолиш ҳолларига йўл қўйилмоқда. Бундан саккиз йил илгари биринчи синфга кирган ўқувчилардан 82 проценти шу ўқиш йилида саккиз йиллик таълим олдилар; Қашқадарё ,Фарғона, Тошкент областларида бу миқдор — 80 процентдан камроқдир. Сирдарё области ва Қорақалпоғистон АССРда — 70 процентдан камроқни ташкил қилади.

Бу маълумотлар шундан далолат берадики, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, маҳаллий Советларнинг кўпгина ижрокомлари, Маориф министрлиги, Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси ва уларнинг жойлардаги органлари мактаблар тўғрисидаги Қонун қандай бажарилаётганлиги ҳақида Ўзбекистон ССР Олий Совети 1962 йил июнда қабул қилган Қарорнинг бажарилишини таъминламаганлар.

Болаларни ҳисобга олишнинг ёмон йўлга қўйилганлиги натижасида ўтган ўқув йилида биринчи синфларга планда кўзда тутилганидан қарийб 48 минг кўп ўқувчи қабул қилишга тўғри келди. Айни вақтда ҳар бир областда мактабларга тортилмай қолган болалар ҳам оз эмас.

Айрим мактабларда таълим — тарбия ишларининг паст савияда эканлиги умумий таълим тўғрисидаги Қонун қониқарсиз амалга оширилишининг асосий сабабларидан биридир, бу эса ўқувчиларнинг дарсларни ўзлаштирмаслигига, бир синфда икки йил қолишига ва мактабдан чиқиб кетишига олиб келади.

Республикада математика, физика, рус тили ва чет тили, чизмачилик, расм, ашула, музика, жисмоний тарбия ўқитувчилари етишмайди. Қишлоқ мактабларини ўқитувчи кадрлар билан таъминлаш аҳволи айниқса ёмондир. Қишлоқ ва посёлка Советларининг ижрокомлари, халқ маорифи органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари мутахассисларнинг мустаҳкам ўрнашиб қолишлари, уларга қулай шарт-шароитлар яратиб бериш тўғрисида тегишли ғамхўрлик қилмаётирлар.

Саккиз йиллик ва ўрта мактаб шохобчаларининг норационал жойлаштирилиши, узоқда яшовчи ўқувчиларни мактабга транспортда олиб келиш иши ёмон уюштирилганлиги, умумий таълим фондидан қониқарсиз фойдаланилаётганлиги, мактаблар ҳузурида интернатлар шохобчаларининг, куни узайтирилган мактаблар ва группаларнинг етишмаслиги, шунингдек ота-оналар ўртасида педагогика пропагандаси суст йўлга қўйилганлиги, умумий таълим тўғрисидаги Қонунни бузувчилар олдига маъмурий органлар томонидан етарлича талаб қўйилмаслиги умумий таълим тўғрисидаги Қонунни муваффақиятли амалга оширишга жиддий халал бераётган камчиликлардандир.

Ўзбекистон ССР Олий Совети қайд қиладики, мактабларнинг моддий техника базасини мустаҳкамлаш юзасидан чора — тадбирлар кўрилганига қарамай, мактабларнинг кўпи бу соҳада зарур бўлган талабларга ҳали жавоб бермайди. Баъзи мактаб биноларида электр чироқлари, бир марказдан туриб иситиш системаси, водопровод ва канализация йўқ, ўқув кабинетлари ташкил қилинмаган, кўргазмали қўлланмалар етишмайди. Зарур шарт шароитларнинг бўлмаслиги ўқув процессини тўғри ташкил қилишга, ўқувчилар ўртасида синфдан ташқари ва мактабдан ташқари ишлар олиб боришга тўсқинлик қилади.

Мактаб ўқувчиларига медицина хизмати кўрсатиш ва мактабларда умумий овқатланиш ишини уюштиришда ҳам жиддий камчиликлар бор. Соғлиқни сақлаш, Савдо, Маориф министрликлари, Ўзбекбирлашув правлениеси, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари республика Ҳукуматининг шу масалалар юзасидан қабул қилган Қарорини қониқарсиз бажармоқдалар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети умумий таълим мактаблари ишидаги камчиликлар Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, кўпчилик маҳаллий Советларнинг ижрокомлари, Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги ва унинг жойлардаги органлари халқ маорифига суст раҳбарлик қилаётганликларининг, мактабларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш ва ўқувчилар ўртасида таълим-тарбия ишларини яхшилаш учун мавжуд барча имкониятлардан дуруст фойдаланмаётганликларининг натижасидир, деб ҳисоблайди.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, маҳаллий Советларнинг ижрокомлари, Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги ва халқ маорифи органлари зиммасига қуйидаги вазифалар юклатилсин:

а) республиканинг барча территориясида умумий ўрта таълимга ўтишнинг асосий шарти бўлган умумий саккиз йиллик таълим тўғрисидаги Қонунни оғишмай бажариш таъминлансин;

б) мактаб ёшидаги барча болалар ўқишга тўла тортилсин ва мактаблардаги ўқувчилар контингенти, айниқса маҳаллий миллат қизлари ўқишни батамом битириб чиққунларича мактабларда сақлаб қолинишига эришилсин, мактабдан кетиб қолган ўқувчиларни мактабга қайтариш чоралари кўрилсин;

в) саккиз йиллик ва ўрта мактаблар шохобчаларини рационал тақсимлаб районлаштириш ва жойлаштириш таъминлансин, мактабларнинг микрорайонлари қайта кўриб чиқилиб, бунда шундай микрорайонлар радиуси тўғрисида белгиланган нормаларга қатъий риоя қилинсин;

г) ота-оналар ўртасида педагогика пропагандаси яхшилансин, болаларнинг умумий таълим олишларининг аҳамияти кенг тушунтирилсин, педагогика билимлари лекторийлари ва университетларининг шохобчалари кенгайтирилсин, ота-оналар учун мунтазам суратда лекциялар, докладлар ва суҳбатлар уюштириб турилсин, бу муҳим ишга олимлар, халқ маорифи ходимлари жалб этилсин;

д) болаларни тарбиялашда жамоатчилик ва оиланинг роли кучайтирилсин, мактаблардаги ота-оналар комитетларининг ишлари активлаштирилсин, болаларни ўқитиш ва тарбиялаш ишида уларнинг роли оширилсин.

2. Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасидан маҳаллий Советларнинг ижрокомлари билан биргаликда 6—17 ёшдаги болаларни ҳисобга олиб чиқишда тегишли тартиб ўрнатиш талаб этилсин.

3. Маҳаллий Советларнинг ижрокомлари Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги, қарамоғида автотранспорти бўлган колхозлар, совхозлар, корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари зиммасига мактабдан узоқда яшовчи болаларни ўқишга ва уйга автотранспортда ташиш учун монесизлик билан машина ажратиш ва бу ишни уюштириш вазифаси юклатилсин.

4. Маҳаллий Советларнинг ижрокомлари, Ўзбекистон ССР молия, маориф министрликлари ва уларнинг маҳаллий органлари бюджетда кўзда тутилган умумий таълим фондлари маблағларидан тўла тўкис фойдаланадиган бўлсинлар. Муҳтож ота-оналарнинг болаларига моддий ёрдам кўрсатиш ишларини янада яхшилаш мақсадида ёрдамчи хўжаликлар, томорқа, тажриба участкалари, мактабларнинг ўқув устахоналари олган фойдалар, колхоз-совхоз муассаса ва корхоналарнинг маданий-маиший эҳтиёжлар учун кўзда тутилган маблағлари ҳисобига умумий таълим фондларини кенгайтириш чоралари кўрилсин.

Ўзбекистон ССР Госплани савдо-маориф министрликлари, Ўзбекбирлашув, область ижрокомлари, Тошкент шаҳар ижрокоми, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети билан биргаликда болаларга моддий ёрдам кўрсатиш учун ҳар йили лимит ва фондлар ажратишни кўзда тутсин.

5. Ўзбекистон ССР Госплани, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижрокомлари ва Тошкент шаҳар ижрокоми, Ўзбекистон ССР Маориф министрлигига беш йиллик планда давлат капитал маблағлари ҳамда колхоз ва совхозларнинг маблағлари ҳисобига мактаблар ҳузурида интернатлар, куни узайтирилган группалари бўлган мактаблар қуриш ва уларни кенгайтиришни назарда тутиш вазифаси топширилсин.

6. Ўзбекистон ССР Госплани йиллик планларда колхозлар маблағи ҳисобига барпо этилаётган мактаб қурилишларини давлат капитал маблағлари ҳисобига қурилаётган объектлар қатори фонддаги бинокорлик материаллари билан таъминлашни кўзда тутиши зарур деб ҳисоблансин.

7. Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигига, унинг жойлардаги органлари зиммасига ўқувчиларга медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш, болаларнинг соғлиги, мактабларнинг ва халқ маорифи соҳасидаги бошқа муассасаларнинг санитария-гигиена ҳолатини қатъий контрол қилиб бориш, ҳамма мактабларга медицина ходимлари бириктиб қўйиш вазифаси юклансин.

8. Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги, халқ маорифи органлари ва педагогик коллективларга таълим-тарбия ишларининг юқори сифатли бўлишини таъминлаш, ўқув планларини қайта кўриб чиқиш, ҳозирги замон талабларига жавоб берувчи янги программа ва дарсликлар яратиш ҳамда мавжуд программа ва дарсликларни такомиллаштириш вазифаси топширилсин.

9. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Матбуот давлат комитетига Ўзбекистон ССР Маориф Министрлиги билан биргаликда, чиқарилаётган дарсликлар ва ўқув қўлланмалари сифатини яхшилаш, уларни яратиш учун методист-олимлар ва тажрибали ўқитувчилар орасидан авторлар коллективи тузиш, энг яхши дарсликлар яратиш учун конкурслар ўтказишни практика қилиш вазифаси топширилсин.

10. Ўзбекистон ССР Маориф Министрлиги, халқ маорифи органлари ва мактаб директорлари зиммасига қуйидаги вазифалар юклатилсин:

а) мактабда ўқитиладиган фанлардан дарс бериш сиёсий ва амалий жиҳатдан кучайтирилсин, ўқитишнинг асосий формаси бўлган дарс бериш сифатини ошириш чоралари кўрилсин, дарсларни ўзлаштирувчилар сонини кўпайтириш ва бир синфда икки йил қолишни камайтиришга эришилсин;

б) Ўзбекистон спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзи билан биргаликда ўқувчиларнинг жисмоний тарбияси ва спорт маҳоратини янада ошириш чоралари ишлаб чиқилсин ва амалга оширилсин;

в) ёзувчилар, рассомлар, композитор, кинематографистлар ижодий союзлари билан биргаликда мактаб ўқувчиларининг эстетик тарбияси сифатини яхшилашга эришилсин.

11. Маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, жамоат тартибини сақлаш, Маориф министрликлари, Ўзбекистон ССР Прокурори ва Олий судига ўқувчи ёшлар орасида тарбиявий ишларни яхшилаш, назоратсизлик ва ҳуқуқ тартиботларини бузиш ҳолларига хотима бериш чораларини кўриш топширилсин.

12. Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги зиммасига Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети билан биргаликда мактабдан ташқари иш кўрувчи муассасалар, пионерлар саройи ва уйлари, ёш техниклар ва табиатшунослар станциялари, туристик базалар ишини яхшилаш вазифаси юклатилсин.

Мактабларда ишлаш учун методис инструкторлар тайёрлаш ташкил этилсин, юқоридаги муассасалар ўқувчи ёшлар ўртасида тарбиявий ишлар олиб бориш марказларига айлантирилсин.

13. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, Ўзбекистон ССР Маориф Министрлиги, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари зиммасига ишлаб турган ёшларни ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишга тортиш планлари бажарилишини таъминлаш юклатилсин, уларга қонунда белгиланган имтиёзлар тўла равишда берилсин.

14. Ўзбекистон ССР Госплани, Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги Маориф министрлигига педагогика ўқув юртларининг шохобчаларини кенгайтириш ва моддий базасини мустаҳкамлаш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқиш, мактаблар шохобчаларининг ривожланиши ва ўқувчилар контингентининг ошишига қараб ўқитувчи кадрлар тайёрлашни кўпайтириш чораларини кўриш топширилсин.

15. Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим ҳамда маориф министрликлари зиммасига қуйидагилар юклатилсин:

а) ҳозирги замон фани, техникаси ва маданияти эришган янги ютуқлар асосида педагогика ўқув юртлари ўқув планлари ва программаларини қайта кўриб чиқилсин;

б) ўқитувчилар тайёрлаш сифатини ошириш мақсадида педагогика ўқув юртларининг сиртқи бўлимлари иши яхшилансин, сиртдан ўқувчиларга бўлган талаблар кучайтирилсин, улар билан методик консультация ишлари олиб бориш яхшилансин;

в) ўқитувчилар малакасини оширишнинг мавжуд системаси қайта кўриб чиқилсин, уларга физика, математика, химия, биология, ижтимоий ва гуманитар фанлар соҳасида эришилган ҳозирги замон ютуқлари чуқур ўргатиб борилсин, бунинг учун эса ўқитувчилар тайёрлашнинг қисқа муддатли курсидан узоқ муддатли курсларга ўтиш зарур деб ҳисоблансин, бу курсларда лекция ўқиш учун йирик олимлар, методистлар ва тажрибали ўқитувчилар жалб этилсин.

16. Ўзбекистон ССР Госплани, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижрокомлари, Тошкент шаҳар ижрокоми, Ўзбекистон ССР Маориф, Қурилиш, Қишлоқ қурилиши министрликлари зиммасига қуйидаги вазифалар юклатилсин:

а) умумий ўрта таълим жорий этилиши муносабати билан ўқувчилар контингентининг ортишини ҳисобга олиб, давлат капитал маблағлари, саноат корхоналари, совхозларнинг фойдалари, марказлаштирилмаган манбалар ва колхозлар ҳисобидан мактаб қурилиши миқёсини кенгайтириш тадбирлари ишлаб чиқилсин. Мактаб бинолари фақат типовой лойиҳа асосида қурилсин;

б) қурилаётган мактаб ва мактабгача муассасалар бинолари сифати яхши бўлсин, мактаб ва мактабгача муассасалар қурилиши объектини ўз вақтида фойдаланишга топшириш таъминлансин.

17. Ўзбекисотн ССР Госстрой зиммасига маҳаллий иқлим шароитларини ҳисобга олиб, шаҳарлар ва қишлоқ жойлар учун мактаблар ва мактаб-интернатларнинг типовой лойиҳаларларини ишлаб чиқиш ва уларда санитария-гигиена нормаларига жавоб берувчи синфхоналар, кабинетлар, лабораториялар, устахоналар, ошхоналар, спорт ва мажлис заллари бўлишини кўрсатиш юклатилсин.

18. Ўзбекистон ССР Госплани, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, Ўзбекистон ССР Маориф, Молия, Коммунал хўжалик, энергетика ва электрлаштириш министрликлари зиммасига мактаб биноларини электрлаштириш, уларда канализация ва водопроводлар қуриш тадбирларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш юклатилсин.

19. Меҳнаткашлар депутатларининг маҳаллий Советлари ва уларнинг ижроия комитетлари зиммасига доимий комиссиялар ишини яхшилаш, уларнинг халқ маорифи органлари ва педагогик коллективлар, шунингдек корхоналар, ташкилотлар, колхоз ва совхозлар умумий таълим тўғрисидаги Қонунни бажариши юзасидан олиб борилаётган ишлар устидан контроллигини кучайтириш чораларини кўриш юклатилсин.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети ишонч билдирадики, Қорақалпоғистон АССР министрлар Совети ва меҳнаткашлар депутатларининг маҳаллий Советлари, республика министрликлари ва идоралари, халқ маорифи органлари ва педагогик коллективлар, корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари ҳамма болалар мактабларда ўқиб, мустаҳкам ва чуқур билим олишлари учун ҳамда коммунистик жамиятнинг муносиб қурувчилари бўлиб етишишлари учун қўлларидан келган барча зарур чораларни кўрадилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Е. НАСРИДДИНОВА.**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари **Р. САХИБОЕВ.**

1966 йил 25 август. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР 1965 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИНИНГ ИЖРОСИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Ўзбекистон ССРнинг 1965 йилги Давлат бюджети даромадлар бўйича 2.133.628 минг сўм миқдорда ёки аниқланган планга нисбатан 103,4 процент ва харажатлар бўйича 2.047.018 минг сўм миқдорда ёки 99,2 процент қилиб бажарилганлигини қайд қилиб ўтади.

Бюджетнинг даромадлар қисми барча областлар, Қорақалпоғистон АССР, Тошкент шаҳри, шунингдек республикадаги барча район ва шаҳарлар бўйича (Мўйноқ районидан ташқари) тўла бажарилди.

Ўтган йили кўпчилик қишлоқ ва посёлка Советлари ҳам бюджетларнинг даромад қисми бажарилишини таъминладилар. 1966 йилнинг биринчи ярмида Ўзбекистон ССР Давлат бюджетининг даромадлар қисми 103,4 процент бажарилди.

Ўтган йили оборот солиғи плани умуман ошириб бажарилгани ҳолда, саноатнинг ўн саккиз тармоғидан саккизтаси бўйича план бажарилмай қолди. Ана шу тармоқлар бўйича 4.330 минг сўм маблағ кам топширилди. Шу жумладан балиқ саноати тармоғи бўйича — 1.132 минг сўм, пиво саноати тармоғи бўйича — 744 минг сўм, электростанциялар бўйича — 725 минг сўм, трикотаж саноати бўйича — 617 минг сўм, нефть саноати бўйича — 504 минг сўм маблағ топширилмай қолди. 1966 йилнинг биринчи ярмида ҳам айрим тармоқлар бўйича оборот солиғи тушумлари плани бажарилмай қолди.

1965 йилда ҳам, 1966 йилнинг биринчи ярмида ҳам фойдалардан ажратмалар плани республика бўйича умуман ортиғи билан бажарилди. Айни вақтда баъзи министрликлар ва идоралар ана шу даромад манбаи бўйича бюджетга тўловлар юзасидан ўз мажбуриятларини бажаролмадилар.

1965 йилда фойдалардан ажратмалар планини, масалан, Пахта тозалаш саноати министрлиги, Ғалла маҳсулотлари ва аралаш озуқа саноати министрлиги, Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги, Узглавводстрой бажаролмай қолдилар, 1966 йилнинг биринчи ярмида эса Озиқ-овқат саноати, Енгил саноат, Гўшт ва сут маҳсулотлари саноати, Ғалла маҳсулотлари ва аралаш озуқа саноати министрликлари, Узглавводстрой ва бошқа ташкилотлар ҳам бу планни бажараолмадилар.

Енгил саноатда 1965 йилда кўпгина корхоналар пландаги ассортиментни бузганликлари натижасида 2.147 минг сўм миқдорида фойда олинмай қолди, савдо ташкилотларига халқ истеъмол қиладиган анча товар етказиб берилмади, бунинг учун эса 1.439 минг сўм штраф тўланди, маҳсулотларнинг сортни пасайтириб юборилгани эвазига 665 минг сўмлик нобудгарчиликка йўл қўйилди.

Енгил саноат министрлиги 1965 йилда фойда планини 2.149 минг сўм миқдорида кам бажариб, 3.182 минг сўмлик унумсиз харажатлар бўлишига йўл қўйган.

Қишлоқ хўжалиги министрлигига қарашли совхозлар ўтган йили планда кўзда тутилган 62 миллион сўм ўрнига 39 миллион сўм фойда олганлар.

Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги системасида транспортнинг кўплаб бекор туриш ҳоллари мавжуд, бу Министрликка қарашли кўпгина автомобиль хўжаликлари, корхона ва ташкилотлар жамғариш планларини бажаролмай қолмоқдалар.

Ўтган йили анча корхона ва хўжалик ташкилотлари фойда олиш планларини бажаролмаганликлари, пландан ташқари зарарларга, каттагина унумсиз харажатларга ва хўжасизликка йўл қўйганликлари орқасида ўз оборот маблағларининг 72.809 минг сўм миқдорида камайиб кетишига сабабчи бўлганлар. Қишлоқ хўжалиги министрлигида, Пахта тозалаш саноати министрлиги корхоналарида, Қурилиш министрлигининг қурилиш ташкилотларида ўз оборот маблағларини сақлаш иши айниқса қониқарсиз аҳволдадир.

Ўзбекистон ССР Олий Совети алоҳида қайд қилиб ўтадики, 1965 йилги Давлат бюджети харажатлар қисмини бажаришда камчиликлар бўлиб, республикада баъзи социал-маданий муассасаларни таъминлашга бюджетдан ажратилган маблағ фойдаланилмай қолган. Болалар боғчалари бўйича 2.190 минг сўм, мактаб-интернатлар бўйича 2.278 минг сўм, мактаблар ҳузуридаги интернатлар бўйича 686 минг сўм маблағ, қишлоқ клублари ва қироатхоналар бўйича 364 минг сўм маблағ ўзлаштирилмай қолган.

Куни узайтирилган мактаблар ва группалардаги болаларнинг овқати учун ажратилган бюджет маблағлари айниқса қониқарсиз ўзлаштирилган. Ана шу мақсад учун бюджетда кўзда тутилган 1.844 минг сўмдан атиги 1.069 минг сўми фойдаланилган, холос. Бу муассасаларни таъминлашга бюджетдан ажратилган маблағлар бу йил ҳам етарли ўзлаштирилмаётир.

Баъзи бир министрлик ва идоралар қурилишда расчётларни тартибга солишга лозим даражада эътибор бермаганлар. Ўтган йили капитал қурилишларни маблағ билан таъминлашга уларнинг ўз оборот маблағларидан 13.694 минг сўм кам берилган, 9.676 минг сўмлик бюджет маблағлари ўзлаштирилмаган ва қурилиш-монтаж ишларини бажарган пудратчи ташкилотларга ва асбоб-ускуна етказиб берган корхоналарнинг банкка топширган счётлари бўйича шу корхоналарга тўланиши лозим бўлган 34.246 минг сўмлик қарз ҳосил бўлиб, уни тўлаш муддати ўтказиб юборилган. Бу йил ҳам қурилишда тўлаш муддати ўтказиб юборилган тўловлар бор бўлиб, 1 июлга қадар бу тўловлар 11.687 минг сўмни ташкил қилган.

Ўзбекистон ССР Олий Совети **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон ССРнинг 1965 йилги Давлат бюджети даромадлар бўйича: 2.133.628 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 2.047.018 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 86.610 минг сўм ортиқ қилиб бажарилганлиги тўғрисидаги ҳисобот тасдиқлансин.

2. Ўзбекистон ССР Министрликлари ва идораларига қуйидагилар топширилсин:

— Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини пасайтириш, жамғармалар планининг сўзсиз бажарилишига, ўз қарамоғидаги корхоналар ҳамда хўжалик ташкилотларида пландан ташқари зарар ва унумсиз харажатлар бўлишига йўл қўймасликка алоҳида эътибор берилсин.

— Ўзларига қарашли бўлган корхона ва ташкилотларда ўз оборот маблағларининг қандай аҳволда эканлиги ҳар кварталда кўриб чиқилсин ва уларнинг ўз оборот маблағларида етишмовчиликлар мавжуд бўлгудек бўлса, йўл қўйилган бу етишмовчиликнинг ўрнини хўжаликнинг ички ресурслари ҳисобига қоплаш юзасидан ўз вақтида тегишли чоралар кўрилсин:

— Қурилишда расчёт ишларининг ҳолати устидан контроль кучайтирилсин, капитал қурилишларни маблағ билан таъминлаш учун мўлжалланган маблағлар бадалини тўлаш планлари ва қурилишда ички ресурсларни сафарбар этиш планларининг бажарилиши таъминлансин ва бундан кейин тўлаш муддати ўтказиб юборилган тўловлар бўлишига йўл қўйилмасин;

— Ҳар бир корхона бўйича фойдалардан ажратмалар ҳамда оборот солиғи бўйича жамғармалар ва бюджетга тўловлар планининг бажарилиши таъминлансин.

3. Маориф министрлиги ва соғлиқни сақлаш министрлиги социал-маданий муассасалар шохобчаларини ривожлантириш планининг бажарилиши устидан систематик равишда контроль қилиб турсинлар: аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилаш вазифалари юклатилган муассасаларга ўз вазифаларини бажаришда амалий ёрдам кўрсатиб борилсин.

4. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижрокомига қуйидагилар топширилсин:

— ҳар бир манба, шаҳар, район, қишлоқ ва посёлка бюджети бўйича бюджетнинг даромадлар қисми бажарилишини таъминловчи чоралар кўрилсин;

— давлат маблағларини сарфлашда иқтисодий тежаш режимига қатъий риоя қилиш ва халқ хўжалик планида белгиланган тадбирларни узлуксиз суратда маблағ билан таъминлаб туриш устидан контроль кучайтирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Е. НАСРИДДИНОВА.**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари **Р. САХИБОЕВ.**

1966 йил 25 август. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон ССР Олий Советининг доимий комиссиялари тўғрисидаги Низом тасдиқлансин.

2. Ўзбекистон ССР Олий Советининг доимий комиссиялари тўғрисидаги янги Низомга мувофиқ:

а) Бюджет комиссиясини План-бюджет комиссияси деб,

б) Қурилиш комиссиясини Қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати комиссияси, деб,

в) Маданий-оқартув ишлар комиссиясини Фан ва маданият комиссияси, деб ўзгартирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Е. НАСРИДДИНОВА.**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари **Р. САХИБОЕВ.**

1966 йил 25 август. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ VIII СЕССИЯСИ

ДЕПУТАТ С. АЗИМОВ ДОКЛАДИ ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

Депутат Б. Р. Раҳимов нутқи

Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари

КПСС XXIII съезди таъкидлаб ўтганидек, коммунистик қурилиш манфаатлари мактаблар ишини яна ҳам яхшилашни, мактабларнинг моддий базасини мустаҳкамлашни, ўқув процессини такомиллаштиришни талаб қилади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Республика Министрлар Совети умумий таълим мактаблари тўғрисида яқинда қабул қилган қарор бу соҳада қиладиган ишларимизнинг конкрет программасидир.

Биз шу нарсани мамнуният билан қайд қиламизки, сўнгги йилларда бутун мамлакатда бўлгани сингари областимизда ҳам халқ маорифини ривожлантириш ва такомиллаштириш соҳасида кўп иш қилинди. Республика Олий Советига биз бугун билдирамизки, областда мактабларни янги ўқув йилига тайёрлаш 20 августда тугалланди. Ана шу иш жараёнида кўпгина ижодий ташаббус кўрсатилди ва яхши ишлар қилинди. Болаларни ўқитиш ва тарбиялаш учун энг қулай маданий-маиший шароитлар яратиб бериш учун интилиш бу соҳада энг характерли хусусиятдир. Мактаб территорияларини ободонлаштириш ва кўкаламзор қилиш йўлида кўп ишлар амалга оширилди. Бир қанча мактабларда найсимон қудуқлар қурилди, ошхона ва буфетларнинг бинолари кенгайтирилди, янги ошхоналар очилиб, уларга газ плиталари ўрнатилди. Баъзи илғор колхозлар ўқувчиларни текин овқатлантиришни ташкил этмоқдалар.

Шу билан бирга шуни тан олиш керакки, бизда халқ маорифини ривожлантириш коммунистик қурилишнинг ўсган талабларига ҳали жавоб бермайди. Ҳамма жойда ва ҳамма вақт ҳам таълим-тарбия иши бирга қўшиб олиб борилмаётир. Дарсларни бир сменада ўтказишга ўтиш туфайли вужудга келган имкониятлар ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялашни яхшилаш йўлида етарли суратда фойдаланилмаётир. Ўзлаштиришнинг паст бўлиш фактлари ҳали ҳам тугатилгани йўқ. Ўқувчиларнинг мактабдан кетиб қолиш ҳоллари ҳозир ҳам бор.

Хоразм болалар туғилиши жиҳатидан мамлакатда биринчи ўринни эгаллайди. Аммо мактаб, шунингдек болалар муассасаларини қуриш суръатлари болалар сонининг ўсишидан орқада қолмоқда.

Колхозларимизнинг асосий кўпчилиги иқтисодий жиҳатдан бақувват хўжаликлардир. Колхозлар янги мактаблар қуришни истайдилар. Лекин лойиҳалар ва пудратчи қурилиш ташкилотларининг йўқлиги бунга тўсқинлик қилади. Колхозлар мактаблар ва болалар муассасаларини қуриш учун лойиҳа-смета ҳужжатларига эга бўлиш учун йиллар бўйлаб ҳаракат қилаётганлиқлари маълум. Бинокорлик материаллари доимо етишмаётганлиги сабабли маориф объектларини фойдаланишга топшириш муддатлари муттасил кечиктирилмоқда. Биз мактаблар ва болалар муассасаларининг шохобчаларини ривожлантириш учун областимизга ажратиладиган бюджет маблағларини кўпайтиришни, шунингдек колхозлар ҳисобидан олиб борилаётган мактаб қурилишини тартибга солиш юзасидан чоралар кўришни Республика Олий Советидан илтимос қиламиз.

Ўқув кабинетларини жиҳозлаш, мактабларни мебель билан таъминлашга доир масалаларни ҳал қилган вақтда ҳам жиддий қийинчиликларга дуч келмоқдамиз. Маориф министрлиги бу соҳада бизга ёрдам бериши лозим. Янги мактаблар қуришни планга киритган вақтда бу мактабларни типовой инвентарь ва ускуналар билан таъминлашни ҳам кўзда тутиш лозим. Бу тартибни колхозлар ҳисобидан қурилаётган объектларга ҳам жорий қилиш мақсадга мувофиқ бўлур эди. (Қарсаклар).

Депутат Р. Файзиев нутқи

Андижон область партия комитетининг секретари

Меҳнаткашлар депутатлари Андижон область Советининг яқинда бўлиб ўтган сессиясида ва мактаб директорларининг кенгашларида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг мактабларнинг иши тўғрисидаги қарори ҳар тарафлама муҳокама қилинди. Область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетлари ҳамда маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, халқ маорифи органлари ана шу қарорнинг муваффақиятли бажарилишига қаратилган конкрет тадбирларни ишлаб чиқмоқдалар.

Шу билан бир қаторда бир қанча муҳим масалалар ҳам борки, бизнинг фикримизча, бундай масалаларни фақат республика ташкилотларининг ёрдами билан ҳал қилиш мумкин.

Бу биринчи галда ўқитувчи кадрлар тайёрлаш ва қайта тайёрлаш масаласидир.

Бизнинг фикримизча, педагогларнинг малакасини ошириш системасини такомиллаштириш лозим. Курсларга ўқитувчиларнинг ҳаммасини жалб этиб бўлмайди. Ўқитувчиларнинг кўплари 10-15 йил давомида ана шундай курсларга борганлари йўқ. Шу курсларнинг ишини ҳам тубдан яхшилаш керак. Кўпинча бундай курслар каникул даврида ўтказилади. Бу пайтда эса, энг яхши ўқитувчиларнинг дарсларига кириш, илғор мактабларда таълим-тарбия ишларининг қўйилиши билан танишиш имконияти бўлмайди. Ўқитувчилар, мактаб раҳбарлари ва халқ маорифининг бошқа ходимлари учун малака оширишнинг узоқ муддатли курслари ташкил қилинмайди. Ваҳоланки, бошқа тармоқларда ана шундай система кўпдан буён мавжуддир. Республика Маориф министрлиги бу масала билан шуғулланиб, барча ўқитувчиларнинг ўз малакаларини мунтазам ошириб туришларини таъминлайди, деб ўйлаймиз.

Яқин вақт ичида биз умумий ўрта таълимни амалга оширишимиз лозим. Бунда гап ташкилий жиҳатдан қайта қуриш ҳақидагина бормайди. Мактабларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш юзасидан кўп иш қилишимиз ва бу соҳадаги ишларни ҳозирнинг ўзидаёқ бошлаб юборишимиз лозим. Республика Маориф министрлиги, Госплани мактабларни ўқув асбоблари, дарслик ва қўлланмалар, турли инвентарь билан ўз вақтида таъминлаш юзасидан зарур чораларнинг ҳаммасини кўришлари лозим.

Областимизда маданият ва турмуш халқ университетлари кенг қулоч ёзди. Хотин-қизлар ана шундай университетларнинг асосий тингловчиларидир. Улар бу ерда шахсий гигиенани, рўзғорчилик асосларини ўрганадилар, маданият соҳасидаги билим ва малакаларга эга бўладилар. Бошқача сўз билан айтганда, университетларда собиқ ўқувчи қизларни тарбиялаш соҳасида қилинмай қолган ишлар бажарилади. Бундай ҳол, бизнинг фикримизча, нормал ҳол эмас. Республика Маориф министрлиги бу масалаларни ҳар тарафлама ўрганиб чиқиб, ўқувчиларни мустақил ҳаётга тайёрлаш ишини яхшилаш учун бутун чораларни кўрмоғи лозим. (Қарсаклар).

А. М. Қўчқоров нутқи

Ўзбекистон ССР маориф министри

Халқ маорифи органлари республика партия Марказий Комитети ва ҳукумати раҳбарлигида, жамоатчиликнинг актив ёрдами билан етти йиллик мобайнида халқ маорифини ривожлантириш ва такомиллаштириш соҳасида кўп иш қилдилар. Аммо, кўпгина мактабларнинг таълим-тарбия процессида, бинобарин, умуман халқ маорифи органлари ишида ҳали жиддий камчиликлар бор. Халқ маорифи органлари, мактабларнинг айрим педагогик коллективлари таълим-тарбия ишлари савиясини ошириш учун, ўқувчиларни чуқур ва мустаҳкам билимлар билан қуроллантириш учун вужудга келтирилган шарт-шароитлардан ҳали ҳам тўла фойдаланмаётирлар. Тошкент, Самарқанд ва Сирдарё областларида ўқувчиларнинг ўзлаштириши айниқса пастдир.

Мактаб ўқувчиларимизнинг билими чуқур бўлиши биринчи навбатда ўқитувчиларнинг маҳоратига боғлиқ. Ўқитувчилари ўқувчиларга билим бериш, уларда материалистик дунёқарашни, юксак коммунистик ахлоқни шакллантиришдан иборат асосий ишдан ҳеч нарса чалғитмаслиги лозим.

Республикамизда ўз ишининг ажойиб усталари бўлган ўқитувчилар кам эмас. Ўқитувчилардан 11 мингдан кўпроқ киши ўтган ўқув йилини ўз синфлари ва фанлари бўйича биронта ўқувчини иккинчи йилга синфда қолдирмай тамомладилар. Республикамизда ўқитувчилар армияси кўпайиб бормоқда. Бироқ, республика мактабларида педагогик кадрлар ҳали ҳам етишмаётир. Бунинг натижасида бир қанча ҳолларда дуруст тайёргарлиги бўлмаган кишилар ўқитувчи бўлиб ишлаётир. Олий ва ўрта педагогика ўқув юртлари мактабларнинг ўқитувчиларга бўлган ва ўсиб бораётган эҳтиёжларини йил сайин қондирмай келаётир. Бу эса, педагогика олий ўқув юртларига студентлар қабул қилишни қайта кўриб чиқиш, студентлар қабул қилишни мактабларнинг фанлар бўйича педагогларга бўлган эҳтиёжларига мослаштириш зарур деган фикрни туғдирмоқда. Ўрта ва олий педагогика ўқув юртлари ҳузурида бошланғич синфларнинг ўқитувчиларини ва миллий мактабларнинг бошланғич синфлари учун рус тили ўқитувчилари тайёрлайдиган бир йиллик курслар очиш тўғрисидаги масалани ҳал қилиш лозим. Меҳнаткашлар депутатларининг маҳаллий Советлари ўқитувчилар тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилишлари керак. Педагогларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш соҳасида ҳам кўп иш қилиш талаб этилади.

Ўзбекистоннинг бир қанча областлари, шаҳарлари ва районларида мактаблар қурилишига етарли эътибор берилмаётир. Ҳамма жойда шундай тартиб ўрнатиш керакки, мактаблар бир йил давомида қуриб битказилиб, машғулотлар бошлангунга қадар фойдаланишга топшириладиган бўлсин. Мактаблар ва болалар муассасаларини қураётган колхозларни зарур материаллар ва ўқув-хўжалик ускуналари билан планли суратда таъминлаш масаласини ҳам ҳал қилиш пайти келди.

Шу беш йилликда республикамизда 800 минг ўриндан кўпроқ янги мактаблар ва 180 минг ўринли мактабгача болалар муассасалари қурилиб фойдаланишга топширилиши лозим. Бу эса, бинокорларимиз, маҳаллий Советлар ва халқ маорифи органларининг катта ва фахрли вазифасидир.

Халқ маорифи ходимлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети ҳамда Ўзбекистон ССР Олий Советининг қарорларида олдимизга қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажармоқ учун ҳамма ишларни қиладилар. (Қарсаклар).

Депутат А. И. Бродова нутқи

Тошкент область ижроия комитети раисининг ўринбосари.

Олий Совет сессиясининг муҳокамасига киритилган «КПСС XXIII съезди қарорлари асосида республика мактаблари ишини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги масала болаларни ўқитишни тубдан яхшилаш учун катта аҳамиятга эга бўлиб, халқнинг ҳаётий манфаатларига ва республиканинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришга мос бўлиб тушади.

Республикада, шу жумладан Тошкент областида, мактаб шохобчаларини ривожлантириш, уларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш, таълим-тарбия ишларини яхшилаш соҳасида кўп иш қилинди. Сўнгги уч йил ичида бизда капитал маблағлар ҳисобидан ва колхозларнинг маблағларига 23.200 ўринли янги мактаб бинолари, 21 минг ўринли синфхоналар қурилди. Ўқувчилар сони кўпайгани ҳолда икки йил бир синфда қолувчи ўқувчилар сони йил сайин камайиб бормоқда.

Юқори малакали ўқитувчи кадрларга етарли миқдорда эга бўлмай туриб, болаларни ўқитиш ва тарбиялаш сифатини тубдан яхшилаш масаласини ҳал қилиб бўлмайди. Шундай бўлишига қарамай, мактабларни мутахассислар билан таъминлаш проблемаси бир қанча йилдан буён ҳал қилинмай қолаётир. Республикамизда мактабдан ташқари муассасалар учун аслида кадрлар тайёрланмаётир. Педагогика олий ўқув юртларида комсомол, пионер ишлари ва мактабдан ташқари ишлар масаласи яхши ўрганилмаётир.

Биз республика ҳукумати, Госплан, Маориф министрлиги, Олий ва ўрта махсус таълим министрлигидан шу беш йилликда барча мактабларни ва мактабдан ташқари муассасаларни ҳамма фанлар бўйича ўқитувчилар билан тўла таъминлашни кўзда тутишни, бунинг учун барча резервлар ва имкониятларни сафарбар этишни илтимос қиламиз. 1966 — 1970 йилларда мактаблар ва мактабдан ташқари муассасалар қуриш учун давлат ажратаётган капитал маблағларнинг ҳажмини шу тариқа кўпайтириш керакки, мактабларни ишга тушириш билан ўқувчилар сонининг кўпайиши ўртасида ҳеч қандай узилиш бўлмасин, вайрон бўлиб қолган ва лойиқ бўлмаган бинолар ўрнига янги бинолар қуриш, мактабгача болалар муассасаларини қуриш учун қўшимча маблағлар ҳам зарур.

Бизнинг фикримизча, республикада давлат капитал маблағлари ҳисобидан ҳам, шунингдек колхозлар ва бошқа ташкилотларнинг маблағлари ҳисобидан ҳам мактаб ва бошқа болалар муассасаларини қуриш ҳамда ремонт қилиб бериш иши билан шуғулланадиган ихтисослаштирилган трест ташкил этиш масаласини ҳам ўйлаб кўриш керак. Ўқув кўргазмали қуроллар сотиб олиш учун ажратиладиган маблағ нормаларини ҳам қайта кўриб чиқиш зарурияти ҳам етилиб қолди. (Қарсаклар).

Депутат Қ. Маҳмудов нутқи

Ғузор район партия комитетининг биринчи секретари

Бу йил Қашқадарё областидаги мактабларга олий маълумотли 387 мутахассис юборилди. Бу эса, аввалги йиллардагидан анча кўпдир. Ғузор районимиз ўқитувчиларининг отрядига 40 ёш мутахассис келиб қўшилди.

Аммо шунга қарамай, мактабларни малакали кадрлар билан таъминлаш ишида ҳали камчиликлар кўп. Рус тили ва чет тиллар, жисмоний тарбия, расм, музика, физика, математика ўқитувчилари ва бошқа бир қанча фанлар бўйича ўқитувчилар етишмаётир. Бундай аҳвол, табиийки, ўқув-тарбия ишининг сифатига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Халқ маорифи органлари илғор тажрибани ўрганиш ва ёйишни ҳали ҳам йўлга қўйганлари йўқ. Ўқитувчиларнинг иши яхши контроль қилинмаётир. Ёш ўқитувчиларга етарли ёрдам кўрсатилмаётир.

Ўқувчилар сонининг йил сайин кўпайиб бораётганлиги бизнинг ҳаммамиздан мактаб қурилишига зўр эътибор билан қарашни талаб этмоқда. Ўқув юртларининг сонини тез кўпайтириш, ўз маблағлари ҳисобига мактаблар қуришга қарор берган колхозларга яхширок ёрдам кўрсатмоқ зарур.

Мактабдан ташқари болалар муассасаларининг шохобчасини кенгайтириш, булар учун махсус бинолар қуриш ҳам ғоят муҳим масаладир. Областимиздаги баъзи районларда ана шундай муассасалар жуда кам. Масалан, Чироқчи районида фақат биттагина болалар спорт мактаби, Косон районида эса, биттагина пионерлар уйи бор, холос. Бизни яна шу нарса ҳам ташвишлантирмоқдаки, колхоз ва совхозлардаги болалар боғча ва яслиларида педагогик билимга эга бўлмаган кишилар ишлаб келмоқда. Мактабгача болалар муассасалари учун мутахассислар тайёрлаш масаласи билан жиддий шуғулланиш зарур.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленумида ва республика Олий Советининг сессиясида маданият ва халқ маорифи масалаларининг ҳар томонлама муҳокама қилинганлиги партия ва ҳукумат, республика партия ташкилоти ижтимоий ҳаётнинг ана шу соҳаларига катта эътибор бераётганлигини кўрсатиб турувчи ёрқин далилдир.

Қашқадарё областининг партия ва совет ташкилотлари халқ маорифи соҳасида мавжуд камчиликларни тез вақт ичида тугатиш учун бутун чораларни кўрадилар. (Қарсаклар).

С. А. Сигов нутқи

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрининг ўринбосари

Ҳозир республикамиздаги педагогика олий ўқув юртлари ва университетларда 80 мингдан кўпроқ студент таълим олмоқда. Бу йил педагогика олий ўқув юртлари ва университетлар фақат кундузги бўлимларга қарийб 9,5 минг киши, шу жумладан Россия Федерацияси ва Украинадаги педагогика олий ўқув юртлари 1 минг кишини қабул қиладилар. Бу республикалардаги педагогика олий ўқув юртлари қардошлик ёрдами кўрсатиш тариқасида рус тили ва чет тиллар ўқитувчиларини тайёрлаб беришни ўз зиммаларига олдилар.

Республикада бир комплектли мактаблар, яъни параллел синфларга эга бўлмаган мактаблар сони жуда ҳам кўп. Шу сабабли биз икки профилдаги ўқитувчилар, масалан, биолог-химиклар, тарихчи-географлар тайёрлаб чиқаришга мажбур бўлмоқдамиз. Бу эса, ўқиш муддатини чўзиб юборишга олиб келмоқда, педагогика олий ўқув юртларимизнинг кадрлар тайёрлаб чиқариш имкониятини пасайтирмоқда, таълим сифатига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Ана шу нуқсонни бартараф этмоқ учун мактабларни мустаҳкамлаш керак.

Тайёрлаб чиқарилаётган ёш педагогларнинг сифати кўп жиҳатдан уларни ўқитаётган ходимларнинг малакасига боғлиқ. Бироқ, педагогика олий ўқув юртлари ва университетлардаги ўқитувчилар состави сифат жиҳатига қараганда сон жиҳатидан анча тез ўсмоқда.

Ўн тўрт педагогика олий ўқув юртидан ўнтасида ҳали биронта ҳам профессор йўқ.

Ўқитувчиларнинг сифат составини яхшилаш юзасидан чоралар кўрмоқдамиз. Москва, Ленинград, Тошкент шаҳарларида ишловчи профессорлар лекция ўқиш учун жойлардаги олий ўқув юртларига командировка қилинмоқда. Аспирантурага студентлар қабул қилиш анча кўпаяди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Республика Министрлар Совети педагогика институтларининг моддий базасини кенгайтиришда бизга катта ёрдам бераётир.

Ҳозир Бухоро педагогика институти учун замонавий биноларнинг бутун бир комплекси қурилмоқда. Ана шундай лойиҳалар асосида Андижон, Сирдарё ва Қорақалпоғистон институтлари ҳам қурилади. Аммо, олий ўқув юртларимизнинг моддий базаси ҳали ҳам талабга жавоб бермайди. Бу эса студентлар қабул қилишни кўпайтиришга ҳалақит бермоқда. Ҳозирги вақтда министрликка қарашли олий ўқув юртларининг кундузги факультетларида ўқиётган студентларнинг қарийб қирқ процентн колхозчилар ва колхозчиларнинг болаларидир. Студентларнинг тахминан 32 процентини ишчилар ва ишчиларнинг болалари ташкил этади.

Студентларнинг 43 проценти хотин-қизлар, шу жумладан 25 проценти маҳаллий миллат хотин қизларидир. Бироқ, маҳаллий миллат хотин-қизларининг олий ўқув юртларига кириши ҳали ҳам талабга жавоб бермайди.

Биз ўқув юртларига ўтказилган қабулнинг узил-кесил якунларини ҳали чиқарганимиз йўқ, лекин дастлабки маълумотлар ўқишга бу йил қабул қилинаётган студентлар ўтган йиллардагига нисбатан анча дуруст билимли эканлигини кўрсатмоқда. Бу эса, ўрта мактабларда таълим-тарбия ишларининг бир мунча яхшиланганлигидан далолат беради. Телевидение орқали берилаётган консультациялар иш сифатига яхши таъсир кўрсатди.

Олий Совет қабул қилган қарорлар ўқитувчилар тайёрлаш сифатини янада яхшилашга шубҳасиз ёрдам беради. Педагогика олий ўқув юртлари ва университетларидаги олимлар коллективи депутатларнинг топшириқларини шараф билан бажармоқ учун бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар. (Қарсаклар).

Х. А. Асомов нутқи

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси

Табиий офат Тошкент шаҳридаги мактабларга ва болалар муассасаларига катта зарар етказди. Мактабларнинг раҳбарлари, педагогик коллективлар партия ташкилотлари раҳбарлигида шароитнинг қийин бўлишига қарамай, ўқув йилини муваффақиятли тугалладилар. Болаларнинг дам олиши тўғрисида айниқса зўр меҳрибонлик кўрсатилди. Москва, Ленинград, Украина, Грузия, Молдавия ва бошқа қардош республикалар ўз пионер лагерларига ва шифохоналарига тошкентлик болалардан 30 мингга яқин кишини қабул қилдилар. 10 минглаб болаларимиз Ўзбекистон областларида дам олдилар. Каникул кунларида тошкентлик болалардан 190 минг киши турли пионер лагерларида ва шифохоналарда бўлдилар.

Ўзбекистон пойтахтининг барча меҳнаткашлари Киров район партия, совет ва хўжалик ташкилотлари, ота-оналар жамоатчилигининг ватанпарварлик ташаббусини қизғин қўллаб-қувватладилар. Бу район жамоатчилиги мактабларни янги ўқув йилига тайёрлаш ишини ўз оталигига олди. Ҳозир ўқув юртларининг анча қисми тикланди.

Ўтган ўқув йилида Тошкент мактабларининг педагогик коллективлари «Мактаб—ўқувчиларнинг ўқишдан ташқари вақтини ўтказиш маркази» проблемасини ҳал қилиш соҳасида кўп иш қилдилар. Болаларни оилада ва жамоат йўли билан тарбиялашга бағишлаб ўтказилган биринчи шаҳар съезди бу соҳада муҳим босқич бўлди. Оилага ва мактабга кўмаклашувчи 900 га яқин совет ташкил қилинди. Фрунзе районидаги 10-уй-жой эксплуатация конторасн яхши ташаббус кўрсатди. Бу контора «Бизнинг уйимизда ўлгурмаётган ўқувчилар йўқ» деган шиор остидаги ҳаракатни кучайтириб юборди.

Шу билан бир қаторда, тан олиш керакки, Тошкент шаҳар мактаблари ишида ҳали кўпгина нуқсонлар бор. Ўлгурмаётган ва бир синфда икки йил қолаётган ўқувчилар сонининг кўплиги бунинг жонли гувоҳидир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг умумий таълим мактаблари ишини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисидаги қарорида коммунистик қурилишнинг ана шу энг муҳим участкасида олиб бориладиган барча ишларимизнинг конкрет программаси белгилаб берилди. Бизнинг вазифамиз халқ маорифи системасининг барча бўғинларини янада такомиллаштиришдан, педагогик тадқиқотларни ривожлантиришдан, мактаблар, мактабгача тарбия муассасалари ва мактабдан ташқари муассасаларнинг ўқув-материал базасини мустаҳкамлашдан иборатдир. Ҳозир мактабларни малакали педагоглар билан таъминлаш, мактаб ёшидаги болаларни ўқишга тўла жалб қилиш учун барча зарур ишлар қилинмоқда.

Мактабларни тамомлаб чиққан ёшларни ишга жойлаштириш бизлар учун муҳим масаладир. Ҳозирги вақтда Тошкент учун бинокорлар зарур. Студентларга кундузи қурилишда ишлаш учун имконият яратиб бериш мақсадида кечки таълимни кенгайтираётган бир қанча институтларнинг ташаббуси бизни қувонтиради.

Музика таълими миқёсини кенгайтиришда, район Пионерлар уйларини қуришда бизга ёрдам беришни илтимос қиламиз.

Тошкент шаҳар Совети ва район Советларининг ижроия комитетлари сессияни ишонтириб айтадиларки, янги ўқув йилини ўз вақтида бошлаб юбориш ва мактабларда тарбиявий ишларни янада яхшилаш учун улар қўлларидан келган бутун чораларни кўрадилар. (Қарсаклар).

Депутат А. И. Руцкий нутқи

Сирдарё область ижроия комитети раисининг ўринбосари

Биз ўқиш ёшидаги болаларнинг ҳаммасини мактабга жалб этиш ва мактабларда бутун ўқув йили мобайнида ўқувчиларни сақлаб қолиш учун тегишли чораларни кўрмоқдамиз. Кўпгина ўқитувчилар кенгашлари ва ота-оналар комитетлари ота-оналар ўртасида педагогика пропагандасини кучайтириш тадбирларини ишлаб чиқдилар.

Сирдарё областидаги аҳоли яшайдиган кўп пунктлар мактаблардан олисда бўлганлиги сабабли биз аввало чўпонларнинг болалари учун мактаблар ҳузурида интернат шохобчаларини кенгайтириш вазифасини қўйдик. Янги ўқув йилининг бошида 4000 дан кўпроқ ўқувчи мактаб ҳузуридаги интернатларда яшайди, ўқув йилининг охиригача уларнинг сони 6000 кишига етказилади. Куни узайтирилган мактаблар ва группаларда ўқувчилар сони 17000 кишини ташкил этади.

Шу беш йилликда типовой музика ва спорт мактаблари, пионерлар уйлари, ёш механиклар станциялари, турли спорт иншоотлари ва бошқа муассасаларни қуриш мўлжалланган. Буларнинг кўпи колхоз, совхозлар ва бошқа ташкилотларнинг маблағлари ҳисобига қурилади.

Бу масалалар область партия комитети ва область ижроия комитетида махсус муҳокама қилинди.

Ҳозирги вақтда областдаги колхоз ва совхозлар иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланган бўлиб, ўз маблағлари ҳисобига мактаб ва бошқа маданий-маиший муассасаларни қуриш имкониятига эгадирлар. Шу йилнинг ўзидагина жамоат маблағлари ҳисобига бинолар қуриш учун 700 минг сўм ажратилган. Аммо, қурилиш ташкилотлари ва хусусан колхозлараро қурилиш ташкилотларининг техника билан кам таъминланганлиги сабабли мўлжалланган объектлар қурилиши жуда суст олиб борилмоқда.

Шу муносабат билан биз республика Қурилиш министрлиги ва Қишлоқ қурилиши министрлигидан қурилиш ташкилотларини зарур техника ва механизмлар билан таъминлашда областимизга ёрдам беришни илтимос қиламиз. (Қарсаклар).

Депутат К. Қўчқорова нутқи

Хатирчи районидаги 160-мактаб ўқитувчиси

Мен Олий Совет сессиясида мактабимиз иши тўғрисида баъзи мулоҳазаларни айтмоқчи бўламан.

Ҳаммага маълумки, бошланғич синфларда билимнинг пойдевори яратилади. Аммо кейинги вақтларда ана шу синфлардаги ўқитувчилар состави малакасиз ходимлар билан тўлатилди. Бу — жуда катта камчиликдир. Менинг фикримча, бошланғич синфларни аввало малакали ўқитувчилар билан таъминлаш зарур. Бунинг учун педагогика билим юртларини кўпайтириш керак. Каттақўрғондаги педагогика билим юрти бир қанча районлардаги мактабларни тажрибали кадрлар билан таъминлаган эди. Бу билим юртини яна очиш мақбул бўлур эди.

Мактабларда ўқувчилар сони ортиб бормоқда. Бинобарин, мактаблар ҳузуридаги интернатлар сонини ҳам кўпайтириш тўғрисида ўйлаб кўриш керак.

Кейинги вақтларда колхозларимиз иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланди. Эндиликда улар болаларни тарбиялашга катта эътибор бера бошладилар, мактаб биноларн ва синф хоналар қурилишига катта маблағ ажратмоқдалар. Модомики шундай экан, бу қурилишларнинг ҳисобга олинмаётганлигига ва қурилиш планларига киритилмаётганлигига сабаб нима? Бунинг натижасида ажратиб берилган маблағларнинг кўпидан фойдаланилмаётир.

Самарқанд областида колхозлар 43 мактаб учун янги бино қура бошлаган эдилар. Афсуски, тегишли министрликлар ва ташкилотлар бу қурилишларни материаллар билан таъминламаётирлар. Бу бинолар бир йилдан буён қуриб битказилган эмас.

Бизнинг фикримизча яна бир муҳим масала ҳам ҳал этилган эмас. Бу — мактаб бинолари қурилишида совхозларни қатнаштириш масаласидир.

Ҳозирги вақтда мактаб биноларини икки-уч қаватли қилиб қуриш тавсия этилади. Қишлоқ жойларда эса, бу биноларни ҳали ҳам эски лойиҳаларга мувофиқ қуриб келмоқдалар. Менинг фикримча ана шу камчиликни тугатиш пайти келган.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги ва «Ўзбекбирлашув» саккиз йиллик ҳар бир мактабда ва ўрта мактабда ошхоналар қуриш ни ҳам планлаштирсалар мақбул иш бўлур эди.

Область ва шу жумладан Хатирчи райони халқ маорифи ходимлари партия, совет, комсомол, касаба союз ташкилотлари ва бутун жамоатчиликнинг ёрдамига таяниб янги ўқув йилини уюшқоқлик билан бошлаб юборишга ҳаракат қиладилар. (Қарсаклар).

Депутат П. Ержанова нутқи

Қорақалпоғистон область партия комитети мактаблар бўлимининг мудири.

Халқ маорифини ривожлантириш соҳасида Қорақалпоғистон эришган муваффақиятлар шубҳасиздир. Лекин, афсуски, бизда бу соҳада жиддий камчиликлар ҳам мавжуд.

Халқ хўжалик планининг контроль рақамлари умуман автоном республикада ошириб бажарилганига қарамай, мактаб ёшидаги болаларнинг ҳаммаси ҳам ҳали саккиз йиллик таълимга тортилиб бўлгани йўқ.

Болаларни мактабларга келтириб қўйиш ғоят қониқарсиз ташкил қилинган. Совхозларнинг директорлари, колхозларнинг раислари, маҳаллий Советлар бу муҳим ишга етарли эътибор бермаётирлар. Қорақалпоғистонда типовой мактаб бинолари кам, баъзи мактабларнинг бинолари замонавий талабларга жавоб бермайди.

Бу йил республика мактаблари дарсликлар ва программалар билан қониқарсиз таъминланмоқда.

Биз Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Матбуот давлат комитетидан аҳволни қисқа вақт ичида тузатишни илтимос қиламиз. Нукусда Ўзбекистон ССР Педагогика фанлари илмий тадқиқот институтининг филиали очилса, яхши бўлур эди. Мактабларни етарли миқдорда малакали педагоглар билан тезроқ таъминлаш бизлар учун ғоят муҳимдир.

Янги беш йилликда халқ маорифи соҳасида партия XXIII съезди белгилаб берган вазифалар ғоят катта, лекин тамомила реал вазифалардир. Биз бу вазифаларни муваффақиятли равишда бажариш учун барча имкониятларга эгамиз.

Қорақалпоғистон халқ маорифи ходимлари ва ўқитувчилари Совет ҳокимиятининг 50 йиллигини ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини шараф билан кутиб оладилар, деб Ўзбекистон ССР Олий Советн сессиясини ишонтиришга рухсат бергайсиз. (Қарсаклар).

Депутат М. М. Мироқов нутқи

Навоий район партия комитетининг биринчи секретари

Совет ҳокимияти йилларида Бухоро қолоқ чекка бир ўлкадан ғоят ривожланган областга айланди. Бухоро областида фан, маданият ва халқ маорифи мисли кўрилмаган даражада юксалди. Ҳозирги вақтда область, шаҳар ва районлардаги 529 умумий таълим мактабида 172 мингдан ортиқ бола ўқимоқда. 10 мингдан ортиқ студент ва ўқувчи педагогика институтида, политехника институтининг Бухоро ва Навоийдаги умумий техника факультетларида, неча ўнлаб ўрта махсус билим юртларида билим олмоқда.

Мактабларнинг ўқув-моддий базасини мустаҳкамлаш, яхши жиҳозланган янги мактаб биноларини қуришга катта эътибор берилмоқда. Ўтган ўқув йилининг бир ўзидагина колхозлар, совхозлар ва оталиққа олган корхоналарининг кучи билан 18 та янги типовой мактаб, неча юзлаб қўшимча синф хоналар, кўпгина устахона ва ўқув кабинетлари қурилди. Ғиждувон, Навоий, Ромитан районларида мактаб бинолари қурилиши яхши уюштирилган.

Областдаги барча мактаблар янги ўқув йилини шай бўлиб кутиб олмоқдалар. Шаҳар ва районлардаги мактабларнинг кўпчилигида машғулотлар бир сменада ўтказилади.

Аммо, шуни айтиш керакки, областдаги мактабларда бир синфда икки йил қолишга ҳали барҳам берилган эмас, айрим мактабларда фанларни ўзлаштириш паст даражада. Бу фактлар мактабларимиздаги таълим-тарбия ишининг савияси ҳозирги куннинг талабларига жавоб бермаётганлигини, ота-оналар ва кенг жамоатчилик ўқитувчилар билан етарли даражада алоқа боғламаганлигини кўрсатади.

Қишлоқ жойлардаги ва хусусан яйловлардаги кўп мактаб бинолари замонавий талабларга жавоб бермайди. Синфхоналар санитария-гигиена нормаларига мослаштирилмаган.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети яқинда «Умумий таълим мактабларининг ишини янада яхшилаш чоралари тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Бу қарор ва унда белгиланган тадбирлар маориф соҳасидаги камчилик ва нуқсонларни йўқотиш, беш йилликда халқ маорифи ишини янада ривожлантиришнинг муҳим программасидир.

Бу қарорни бажариш учун Навоий районида бир қанча тадбирларни амалга ошириш мўлжалланди: 1970 йилгача барча колхозларда янги мактаб бинолари қурилади, мактабларда куни узайтирилган группалар ва интернатлар ташкил этилади. Тегишли бинолар қуриб битказилганидан кейин барча бошланғич мактаблар саккиз йиллик мактабларга айлантирилади. Ҳар бир мактабда жамоатчиликнинг кучи билан боғлар барпо этилади. Болалар ёз фаслида бу боғларда дам оладилар. Ўрта мактаблар ва саккиз йиллик мактабларда ўқитувчилар учун уй-жойлар қуриш мўлжалланди. (Қарсаклар).

Т. Ўқибоев нутқи

Пахтаорол район халқ маорифи бўлимининг мудири

Бутун Ўзбекистондаги сингари қўриқ Сирдарё областида ҳам халқ маорифи ривожланиб бормоқда. Бунинг исботи учун қуйидаги рақамларни келтириб ўтиш кифоя: сўнгги уч йил ичида колхоз ва совхозларнинг кучи билан 41 мактаб биноси, қарийб бир мингта синфхона ва кўпгина болалар муассасалари қурилди. Бизнинг Пахтаорол районимизда ана шу вақт ичида икки ўрта, етти саккиз йиллик ва тўрт бошланғич мактаб очилди.

Пахтаорол районининг ўқитувчилари мактабларда ўқув-тарбия ишлари савиясини сабот билан оширмоқдалар. Бир синфда икки йил қолувчи ўқувчилар сони тобора камайиб бормоқда, ўқувчиларнинг билимлари мустаҳкам бўлиб бормоқда. Ўқитувчи кадрларнинг малакасини ошириш учун областда кўп иш қилинмоқда. Бу йил Сирдарё областида ташкил қилинган педагогика институти, Жеттисой районида очилган педагогика билим юрти бу соҳада шубҳасиз ижобий роль ўйнайди. Жеттисойдаги билим юртида ўқиш қозоқ тилида олиб борилмоқда.

Аммо, биз бу эришилган ютуқлар билан хотиржам бўлиб қола олмаймиз. Ишимизда ҳали кўпгина камчиликлар бор. Бутун куч-ғайратни ана шу камчиликларни бартараф қилишга қаратишимиз лозим. Педагогик кадрлар тайёрлаш мактаб ўқувчилари сонининг ўсишидан, ҳозирги кун талабларидан ҳали орқада қолаётганлиги сабабли ана шу камчиликларнинг кўплари пайдо бўлди. Ана шундай аҳвол юз берганлиги учун кўп жиҳатдан халқ маорифи органлари жавобгардир, албатта. Шу билан бир қаторда олий ва ўрта махсус таълим министрлиги раҳбарлари олдига ҳам бир қанча даъволарни қўйиш керак. Министрлик педагогика институтларининг фаолиятини анча яхшилаши, ана шу билим юртларининг студентларини ўқитувчиларга нисбатан катта талабчанлик кўрсатиши лозим.

Педагогика олий ўқув юртларини Маориф министрлиги ихтиёрига топшириш қўйиш имконияти тўғрисидаги масалани ҳам қараб чиқиш керак. Бизнинг фикримизча, бу тадбир муайян наф келтирган бўлур эди.

Кўпгина район муассасаларида, ҳатто ходимлари сони жуда кам бўлган муассасаларда ҳам кадрлар бўлимлари бор. Бизнинг район халқ маорифи бўлимида эса, нима учундир кадрлар бўйича инспекторлар лавозими йўқ. Район халқ маорифи бўлими ўқитувчиларни танлаш, уларнинг педагогик маҳоратини ошириш масалалари билан доимо шуғулланиши лозим.

Мактабларни дарслик ва қўлланмалар ҳамда инвентарь билан таъминлаш ишида тартиб ўрнатиш зарур. Биз маблағимиз бўлгани ҳолда ғоят зарур бўлган буюмларни кўпинча сотиб ололмаймиз.

Сирдарё область халқ маорифи ходимлари ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш соҳасида янги муваффақиятларга эришмоқ учун ўз куч-ғайратларини аямайдилар. (Қарсаклар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ VIII СЕССИЯСИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА СУД ТУЗИЛИШИ ҲАҚИДАГИ ҚОНУНГА ЎЗГАРТИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ҚОНУН ЛОЙИҲАЛАРИ ТАЙЁРЛОВЧИ ДОИМИЙ КОМИССИЯСИНИНГ РАИСИ ДЕПУТАТ Х. Р. МУСАХОНОВА ДОКЛАДИ

Депутат ўртоқлар! Совет суди социалистик қурилишнинг ҳамма босқичларида Совет давлати ва совет халқи олдида турган энг муҳим вазифаларни ҳал этишга актив ёрдам бериб келмоқда. Коммунизм қурилишининг ҳозирги босқичида совет суди олдида жуда муҳим вазифалар турибди. Кишиларни тарбиялаш ва ҳуқуқ-тартиблар бузилишининг олдини олиш, ҳуқуқ-тартибларнинг бузилишига ёрдам берадиган сабаб ва шароитларни йўқотиш чоралари совет судининг фаолиятида тобора катта аҳамиятга эга бўляпти.

Қуйидаги муҳим қоида КПСС Программасига ёзилган: «СССРда одил судлов чинакам демократик асосларга қурилган: судьялар ва халқ маслаҳатчиларининг сайлаб қўйилиши ва ҳисоб бериб туриши, уларни муддатидан олдин чақириб олиш ҳуқуқи, суд ишларининг ошкора олиб борилиши, судларда жамоат қораловчилари ва ҳимоячиларининг иштирок этишига асосланади, бунда суд, тергов ва суриштириш органлари қонунчиликка ва барча процессуал нормаларга қатъий риоя қиладилар. Одил судловнинг демократик асослари ривожланиб ва такомиллашиб боради».

Совет суд системасини ташкил этиш ва суд системаси фаолиятининг ана шу энг муҳим принциплари Ўзбекистон ССРда суд тузилиши тўғрисидаги қонунда ўз ифодасини топди. Бу Қонунда республикамизнинг хусусиятлари ҳисобга олиниб, суд системаси барча звеноларини — Ўзбекистон ССР Олий суди, Қорақалпоғистон Автоном Республикаси Олий суди, область суди, Тошкент шаҳар суди, район (шаҳар) халқ судини ташкил этиш масалалари ҳал қилинган.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасида суд тузилиши тўғрисида ҳозир амалда бўлган Қонун республика Олий Совети томонидан қабул қилинган пайтдан буён етти йилдан кўпроқ вақт ўтди. Бу Қонунни татбиқ этиш практикаси Қонунда бир қанча камчилик ва нуқсонлар борлигини, кейинги вақтларда ҳаётнинг ўзи тақозо этган кўп масалалар бу Қонунда ҳал этилмаганлигини кўрсатди.

Шу сабабли Қонундаги кўп қоидаларга ҳозир ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш зарурати туғилди.

Кенг меҳнаткашлар оммасини одил судловни амалга оширишга жалб этиш ҳозирги шароитда социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш учун жуда катта аҳамиятга эгадир.

В. И. Ленин барча «Гражданлар судда ва мамлакатни идора қилишда ёппасига қатнашишлари керак» деб бир неча бор таъкидлаб кўрсатган эди.

Судда жиноий ишларни кўриш вақтида жамоат қораловчилари ва ҳимоячиларини қатнаштириш тўғрисида амалда бўлган қоида билан бир қаторда Ўзбекистон ССРда суд тузилиши тўғрисидаги Қонуннинг 15-моддасига қўшимча киритиш таклиф этилади. Бу қўшимча граждан ишларини судда кўриб чиқиш вақтида томонлардан бири бўлмаган жамоат ташкилотлари ва меҳнаткашлар коллективлари вакилларининг белгиланган тартибда қатнашиш имкониятини кўзда тутади. Бу чора суд процессининг тарбиявий аҳамиятини оширишга ва гражданлик ҳуқуқ муносабатларидан келиб чиқадиган низоли масалани тўғри ҳал этишга ёрдам беради.

Қонуннинг 19-моддасига мувофиқ халқ маслаҳатчилари судда ўз бурчларини бажарган вақтларида уларга иш ҳақи бериб турилади. Аммо бу моддада жамоат ташкилотлари ва меҳнаткашлар коллективлари вакилларининг, жамоат қораловчилари ва ҳимоячиларининг иш ҳақини тўлаб туриш тўғрисида, халқ маслаҳатчиларининг судда ўз бурчларини бажаришлари билан боғлиқ бўлган харажатларини қоплаш ҳақида ҳеч гап айтилмаган. Шу сабабли мазкур моддани жамоат ташкилотлари ва меҳнаткашлар коллективлари вакилларининг, жамоат қораловчилари ва ҳимоячиларининг судда ўз бурчларини бажариш вақтида уларга иш ҳақи тўлаб туриш, шунингдек халқ маслаҳатчиларининг бундай харажатларини қоплаш тўғрисидаги Низом билан тўлдириш таклиф этилади.

Судьялар ва халқ маслаҳатчиларининг сайлаб қўйилиши уларнинг сайловчилар олдида ҳисоб бериб туришлари билан чамбарчас боғланган. Судьялар ва халқ маслаҳатчиларининг ўз сайловчилари олдида мунтазам равишда ҳисоб бериб туришлари суд фаолиятида демократияни янада ривожлантириш воситаларидан биридир. Судьяларнинг ҳисоб бериб туриш бурчи суд тузилиши тўғрисидаги Қонуннинг 20 ва 21- моддаларида ўз ифодасини топган. Аммо, Қонунда халқ маслаҳатчиларининг ўз ишлари тўғрисида ўзларини сайлаб қўйган ишчилар, хизматчилар, колхозчиларнинг йиғилишларида ҳисоб бериб туриш бурчи очиқ кўрсатиб ўтилмаган. Лекин шунга қарамай баъзи жойларда халқ маслаҳатчилари ўз ишлари тўғрисида ҳисоб бериб турибдилар.

Шу сабабли Қонуннинг 20-моддасини иккинчи қисм билан тўлдириш таклиф этилади. Бу қисм халқ маслаҳатчиларининг ўз ишлари тўғрисида сайловчилар олдида ҳисоб бериб туришларини кўзда тутади.

Халқ маслаҳатчилари судларда жиноий ва гражданлик ишларини қараб чиқиш вақтида иштирок қилиш билангина чекланиб қолмайдилар. Улар судьяларнинг топширувига биноан, гражданларнинг судга юборган хатлари, аризалари ва шикоятларини, ҳукмларнинг бажарилишини, давлатга ёки жамоат ташкилотига етказилган моддий зарарни ундириб олиш ҳақидаги қарорларнинг бажарилишини, болаларни боқиш учун алиментларни ундириб олиш ҳақидаги қарорлар корхона ва муассасаларда қандай бажарилаётганлигини текширадилар ва бошқа муҳим топшириқларни ҳам бажарадилар. Баъзи судларда халқ маслаҳатчилари кенгашлари тузилган. Бу кенгашлар халқ маслаҳатчиларининг ишини ташкил этади, одил судловни амалга оширишда конкрет ёрдам беради.

Муҳим аҳамиятга эга бўлган ана шу қоидалар Қонунда ўз ифодасини топиши керак.

Суд тузилиши тўғрисидаги Қонуннинг амалдаги 27-моддаси ҳар бир районда ёки районларга бўлинмаган шаҳарда район (шаҳар) халқ судини тузишни кўзда тутади. Айни вақтда айрим ҳолларда мазкур район территориясида жойлашган район ва шаҳар учун битта халқ судини тузиш зарурати туғилмоқда. Лекин Қонунда бу масалани шу тарзда ҳал этиш имконияти кўрсатиб берилмаган.

Бинобарин Ўзбекистон ССР Олий судининг илтимосига кўра, зарур бўлган жойларда бир район территориясида жойлашган район ва шаҳар учун битта халқ судини тузиш ҳуқуқини республика Олий Совети Президиумига бериш таклиф этилади. Шу муносабат билан 27-моддага иккинчи қисмдан иборат қоида илова қилинсин.

Район (шаҳар) халқ суди раисининг ҳуқуқ ва бурчларини белгиловчи бир қанча муҳим қўшимчалар киритилади, раис вақтинча бирон жойга кетиб қолган тақдирда унинг ўрнида ишлаш тартиби белгиланади. Айрим моддаларнинг формулировкаси аниқ баён этилади. Бу моддалар ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРдаги бошқа Қонунларнинг мазмуни билан мослаштирилади.

Ўзбекистон ССР Олий суди пленуми, Ўзбекистон ССР Олий суди, Қорақалпоғистон АССР Олий суди, область ва Тошкент шаҳар судлари президиумларининг ваколатлари, ана шу судларнинг раислари ҳамда раис ўринбосарларининг ваколатлари конкретлаштирилиб, аниқ белгиланади.

Қонун лойиҳалари тайёрловчи доимий комиссияси судларнинг нормал ишлашини таъминлашга жиддий аҳамият бериб, суд органларининг фаолиятига ташкилий раҳбарлик қилиш ва уларнинг фаолиятини назорат қилиб туришнинг конкрет формаларини белгилайдиган ана шу қўшимчаларни қабул қилиш мақсадга мувофиқдир ва уларни қабул қилиш пайти келди, деб ҳисоблайди.

Суд тузилиши тўғрисидаги Қонунни татбиқ этиш соҳасидаги кўп йиллик практика судьяларнинг интизом иши бўйича коллегиялар олдидаги жавобгарлиги масалаларини қараб чиқиш ва бу ишни ташкил этишда айрим камчиликлар борлигини кўрсатди. Интизомни бузиш ва хизматда нуқсонларга йўл қўйиш ҳолларини кенг ва чуқур муҳокама қилиш, шундай ишлар юзасидан асосли қарорлар қабул қилиш мақсадида бу масалаларни тегишли судларнинг президиумларида қараб чиқиш мақсадга мувофиқдир. Шу муносабат билан Қонунга зарур ўзгартишлар киритиш таклиф этилади.

Ўзбекистон ССР Олий судининг структурасини тасдиқлаш, суд ижрочиларини тайинлаш ва бўшатиш тартибини ҳам ўзгартириш зарурати туғилди.

Лойиҳа Қонундаги айрим моддаларга бошқа ўзгартишлар ва қўшимчалар киритишни ҳам кўзда тутади. Бу ўзгартиш ва қўшимчалар Қонунни такомиллаштиришга қаратилган. Жумладан, лойиҳада судларнинг ҳуқуқ-тартибларнинг бузилишига ёрдам берадиган сабаб ва шароитларни аниқлаш ҳамда йўқотиш йўли билан ҳуқуқ-тартиблар бузилишининг олдини олиш соҳасидаги иши конкретлаштирилади. 38, 39, 40, 49, 50, 51, 60 61-моддаларга ва 62-модданинг иккинчи қисмига зарур ўзгартишлар киритиш таклиф этилади.

Депутат ўртоқлар! Сизнинг тасдиқингизга тақдим этилган Қонун лойиҳаси давлат ва жамоат ташкилотлари вакилларининг иштироки билан кенг муҳокама қилинди. Бу лойиҳада суд органларининг иш тажрибаси ва Ўзбекистон ССР Олий суди, прокуратураси ва Жамоат тартибини сақлаш министрлиги, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Юридик комиссиянинг таклифлари, шунингдек ҳуқуқ масалалари билан шуғулланувчи илмий муассасаларнинг тавсиялари ҳисобга олинди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссияси тақдим этилган Қонунни — «Ўзбекистон ССРда суд тузилиши ҳақидаги Қонунга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Қонунни қабул қилишни таклиф этади». (Қарсаклар).

ДЕПУТАТ Х. Р. МУСАХОНОВА ДОКЛАДИ ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

С. Х. Пўлатхўжаев нутқи

Ўзбекистон ССР Олий суди раисининг вазифасини ижро этувчи

Ўзбекистон ССР суд тузилиши тўғрисида 1939 йил май ойида қабул қилинган Қонун совет суд системасини ривожлантириш ва такомиллаштириш йўлида муҳим қадам бўлди. Шу билан бирга, турмуш суд тузилиши тўғрисидаги қонунчиликни социалистик одил судлов асосларини янада демократлаштириш йўлидан ривожлантира боришни талаб қилади.

Қонун лойиҳаси жамоат ташкилотлари ва меҳнаткашлар коллективлари вакилларининг судда иштирок қилиш доирасини ҳам кенгайтиради.

Суд бошқармаси функциялари область судлари томонидан амалга оширилаётган ҳозирги пайтда халқ судларининг, нотариал конторaларнинг фаолиятини, кадрлар билан ишлашни ва суд ҳамда нотариал практиканинг бошқа масалаларини қараб чиқувчи ва контроль қилувчи коллегиал орган бўлиши керак.

Низом лойиҳасида кўрсатиб ўтилганидек, республика Олий судининг пленуми суд коллегияларининг ва Ўзбекистон ССР Олий суди президиумининг, шунингдек республикадаги барча судлар ва давлат нотариал конторaларининг ҳисоботларини тинглайди.

Ўзбекистон ССР суд тузилиши тўғрисидаги Қонун лойиҳаси республикада одил судловни пухта амалга оширишга, шубҳасиз, ёрдам беради, суд аппаратини халққа янада кўпроқ яқинлаштиради, совет гражданларининг ҳуқуқларини ва қонуний манфаатларини муҳофаза қилишнинг мустаҳкам гарантияси бўлади.

Биз олдимизга қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун бутун куч ва билимимизни сарф қиламиз, деб республика Олий Советига ваъда берамиз. (Қарсаклар).

Депутат М. Маҳсумов нутқи

Ўзбекистон ССР прокурори

Ўзбекистон ССР суд тузилиши тўғрисида ҳозир амалда бўлган Қонун қабул қилинганига етти йилдан ортиқ вақт бўлди. Бу Қонунда бир қанча камчилик ва нуқсонлар бор.

Масалан, амалдаги Қонуннинг 15-моддаси судда гражданлик ишларини кўриш вақтида жамоат ташкилотлари ва меҳнаткашлар коллективлари вакилларини қатнаштириш масаласини ҳал этмайди. Маълумки, гражданларнинг ҳуқуқ-тартибларни бузишлари тўғрисидаги низолар судларнинг амалий фаолиятида катта ўрин тутади.

Суд тузилиши тўғрисидаги Қонуннинг 20-моддаси ўз ишлари тўғрисида ва халқ судининг иши тўғрисида сайловчилар олдида систематик равишда ҳисоб бериб туришни халқ судьялари зиммасига юклайди. Аммо, КПСС Программаси халқ судьяларининггина эмас, халқ маслаҳатчиларининг ҳам сайловчилар олдида ҳисоб бериб туришларини кўзда тутади, ваҳолонки, бу қоида Қонунда ўз ифодасини топган эмас.

Қонун лойиҳаси Ўзбекистон ССР суд тузилиши тўғрисидаги Қонуннинг 19-моддасига ўзгартишлар киритади ва бу моддага шундай қоидани илова қилади: жамоат ташкилотлари ва меҳнаткашлар коллективларининг вакиллари, шунингдек жамоат қораловчилари ва жамоат ҳимоячилари судда қатнашган вақтларида уларнинг иш ҳақи сақланади, халқ маслаҳатчиларининг суддаги ўз бурчларини бажаришлари билан боғлиқ бўлган харажатлар тўланади.

Қонун лойиҳаси Қорақалпоғистон АССР Олий суди, область судлари ва Тошкент шаҳар суди президиумларининг ваколатларини кенгайтиради.

Қонун лойиҳасида бир район судьясининг бурчларини бажаришини бошқа район халқ судьяси зиммасига юклашга руxсат бериш тўғрисидаги қоида ҳам зарур қоидадир.

Қонун лойиҳаси республика Олий судининг бюллетень нашр этишини кўзда тутади. Бу бюллетенда Олий суд пленумининг қарорлари, Олий суд президиумининг қўлланма бўладиган қарорлари, шунингдек суд коллегияларининг жиноий ва гражданлик ишлари юзасидан чиқарадиган ҳамда қуйи судларнинг суд практикаси учун аҳамиятли бўлган энг муҳим ажримлари босиб чиқарилади.

Бу Қонуннинг қабул қилиниши совет социалистик одил судловини амалга ошириш ишида суд органларининг фаолиятини янада яхшилашга ёрдам беради. (Қарсаклар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари депутат Р. САХИБОЕВ доклади

Депутат ўртоқлар!

Олтинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг 1965 йил 25 декабрда бўлиб ўтган еттинчи сессиясидан кейин республика Олий Совети Президиуми бир қанча Фармонлар қабул қилдики, бу Фармонлар Ўзбекистон ССР Конституциясига биноан Ўзбекистон ССР Олий Советининг муҳокамаси ва тасдиқига киритилади.

Шу ўтган давр ичида республика Олий Совети Президиуми давлатни бошқариш органлари системасида баъзи ўзгаришлар қилди.

Зилзиладан зарар кўрган биноларни ва иншоотларни тиклаш ҳамда Тошкент шаҳрини бош планга мувофиқ комплекс тарзда қуришга раҳбарлик қилиш мақсадида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1966 йил 7 майдаги Фармони билан Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли «Главташкентстрой» Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Тошкент шаҳрида қурилиш ишлари олиб борувчи Бош бошқармаси «Главташкентстрой»га айлантирилди.

Республикада ўрмон хўжалигига раҳбарликни яхшилаш мақсадида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўзининг 1966 йил 27 июндаги Фармони билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Ўрмон хўжалиги комитетини Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ўрмон хўжалиги иттифоқ-республика давлат комитетига айлантирди.

Бу Фармонларни тасдиқлаш вақтида Ўзбекистон ССР Конституциясининг 48-моддасига тегишли қўшимчалар киритиш зарур бўлади.

ССР Иттифоқи Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ, республика жамоат тартибини сақлаш органлари ишини янада яхшилаш мақсадида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми шу йил 29 июлдаги ўз Фармони билан Ўзбекистон ССР Жамоат тартибини сақлаш республика министрлигини Ўзбекистон ССР Жамоат тартибини сақлаш иттифоқ-республика министрлигига айлантирди.

СССР Олий Совети Президиумининг «СССР иттифоқ-республика Маориф министрлиги тузиш тўғрисида»ги Фармонига асосланиб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 23 августда Ўзбекистон ССР республика Маориф министрлигини Ўзбекистон ССР иттифоқ-республика Маориф министрлигига айлантириш тўғрисида Фармон қабул қилди.

Бу Фармонларни тасдиқлаш муносабати билан Ўзбекистон ССР Конституциясининг 50 ва 51-моддаларига тегишли ўзгартиш ҳамда қўшимчалар киритиш лозим бўлади.

Бир қатор областларда маҳаллий саноат бошқармалари тузилганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Конституциясининг меҳнаткашлар депутатлари область Советлари ижроия комитетларининг бўлим ва бошқармалари санаб кўрсатилган 90-моддасига ўзгартишлар киритиш лозим.

Ушбу сессияда «Ўзбекистон ССР Олий Советининг доимий комиссиялари тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида» Ўзбекистон ССР Олий Советининг Қарори қабул қилиниши муносабати билан Ўзбекистон ССР Конституциясининг 101-моддасини қуйидаги таҳрирда баён қилиш таклиф этилади:

«101-м о д д а. Ўзбекистон ССР Олий Совети План-бюджет комиссиясини сайлайди, бу комиссия халқ хўжалигини ривожлантириш Давлат плани ва Давлат бюджети тўғрисидаги ўз фикрини Олий Советга баён қилади».

Бундан ташқари, «Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси, Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси ва Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг бюджет ҳуқуқлари тўғрисида»ги Қонуннинг 18, 19, 20, 27 ҳамда 28-моддаларига ҳам тегишли ўзгартиришлар киритиш лозим бўлади.

Республика Министрлар Совети Раисининг тақдимига биноан, Ўзбекистон ССР Ҳукуматининг баъзи аъзоларини ишга тайинлаш ва баъзиларини вазифасидан озод қилиш тўғрисида фармонлар қабул қилинди.

1966 йил 7 майда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари ўртоқ Иван Витальевич **Марцинюк**ни «Главташкентстрой»нинг бошлиғи қилиб тайинлади.

Шу йил 27 июлда қабул қилинган Фармонга биноан ўртоқ Мансур Зиёевич МИРЗААҲМЕДОВ Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министри вазифасидан озод қилиниб, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари қилиб тайинланди.

1966 йил 3 майда ўртоқ Анвар Марасулович ҚЎЧҚОРОВни Ўзбекистон ССР Маориф министри қилиб тайинлаш тўғрисида Фармон қабул қилинди. Айни вақтда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Эминжон ҚОДИРОВни Ўзбекистон ССР Маориф министри вазифасидан озод қилди.

1966 йил 13 июлда республика Олий Совети Президиуми ўртоқ Қаюм Собирович ЗОИРОВни Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министри қилиб тайинлади. Ўша куни яна бир Фармон билан эса ўртоқ Башир Ҳикматуллаевич МАЪЗУМОВ республика Соғлиқни сақлаш министри вазифасидан озод қилинди.

Шу давр ичида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми яна бошқа бирмунча Фармонлар қабул қилди. Бу Фармонлар ҳам Ўзбекистон ССР Олий Советининг тасдиқига киритилади.

Жумладан, 1966 йил 28 январда «Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 53-моддасига қўшимчалар киритиш тўғрисида» Фармон қабул қилинди.

Жиноят қонунларини қўлланиш практикасини ҳисобга олиб, бу Фармонга биноан Жиноят кодексининг 53-моддаси, агар жазони ўтаб турган шахс судланганлигини олиб ташлаш муддати ўтгунга қадар янгитдан жиноят содир этса, у ҳолда унинг судланганлигини олиб ташлаш муддати қанча давом этиши тартибини кўзда тутувчи норма билан тўлдирилди.

Бу тартиб қайта жиноят қилган шахсларнинг жавобгарлигини кучайтиришни ва уларнинг жавобгарлигини асоссиз равишда юмшатиш ҳолларига йўл қўймасликни назарда тутади.

Дастлабки тергов органлари ишини яхшилаш ва янада такомиллаштириш мақсадида ўша кунги Фармон билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми «Ўзбекистон ССР Жиноят-процессуал кодексига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» Фармон қабул қилди.

Айрим иш категориялари бўйича шошилинч равишда оператив иш олиб бориш зарурлигини тақозо этувчи тергов практикасини эътиборга олиб, республика Олий Совети Президиуми мазкур Фармони билан дастлабки тергов олиб бориладиган ишлар доирасини кенгайтирди. Эндиликда бу терговни прокуратура органларининг терговчилари билан бир қаторда жамоат тартибини сақлаш органларининг терговчилари ҳам олиб борадиган бўлдилар.

Бундан ташқари, Жамоат тартибини сақлаш министрлигининг тергов бошқармалари, бўлимлари ва бўлинмалари ташкил этилганлиги назарда тутилиб, бу Фармонда шу органлар ходимларининг ҳуқуқий вазифалари белгилаб берилди.

Шу йил 28 январь куни республика Олий Совети Президиуми «Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ижтимоий-фойдали меҳнатдан бўйин товловчи ва жамият учун зарарли текинхўрларча кун кўрувчи шахсларга қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги 1961 йил 17 май Фармонига ўзгартишлар киритиш ҳақида» яна бир Фармон қабул қилди. Бу Фармонга биноан, ижтимоий-фойдали меҳнатдан бўйин товловчи ва жамият учун зарарли бўлган текинхўрларча кун кўрувчи шахсларга қарши курашнинг ҳуқуқий форма ва методлари жиддий суратда ўзгартирилди.

Шунингдек, ушбу Фармонга мувофиқ, мазкур шахслар, илгари кўзда тутилганидек, бошқа жойга кўчириб юборилиш ўрнига эндиликда ижрокомнинг қарори билан ўзлари доимий яшаб турган райондаги корхоналар, қурилишлар, колхозларда ёинки ўша область ёхуд Қорақалпоғистон АССР доирасидаги бошқа жойларда ижтимоий-фойдали меҳнатга жалб этиладилар.

Мазкур Фармонда шундан келиб чиқадиган бошқа масалалар ҳам ҳал қилинган.

Олий Совет Президиуми 1966 йил 26 февралда «Ўзбекистон ССР Гражданлик кодексининг 432-моддасига қўшимча киритиш тўғрисида» Фармон қабул қилди.

Бу Фармонга биноан, агар гражданлардан ундириб олинадиган пул суммалари қарздорнинг бир ойлик маоши ёки бошқа хил иш ҳақи, пенсияси ёки стипендиясининг қонун йўли билан ушланиб қолиши мумкин бўлган улушидан ортиқча бўлмаса, қарзни ундириб олувчилар шу суммани ундириб олиш тўғрисидаги ижро ҳужжатларини бевосита ана шу қарздор ишлаётган ёки нафақа, пенсия ёхуд стипендия олаётган муассаса, корхона ёки ташкилотга юборадилар, деб белгилаб қўйилди.

Бундай тартиб суд ижрочиларига асосий эътиборни жиноятлар натижасида етказилган моддий зарарни ҳамда корхоналар, колхоз ва совхозлар фойдасига тўланадиган қарзларни ундиришга, шунингдек болалар таъминоти учун тўланадиган алиментларнинг тўғри ушлаб қолинишини текширишга қаратиш имконини беради.

Гражданлик масалаларини тартибга солиш ва ҳужжатлаштириш ишларида вужудга келган қийинчиликларни йўқотиш мақсадида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 6 майда «Ўзбекистон ССРнинг никоҳ, оила ва васийлик тўғрисидаги ҳамда гражданлик ҳолати актлари қайд қилиш ҳақидаги Қонунлари Кодексига қўшимча киритиш тўғрисида» Фармон қабул қилди.

Бу Фармон билан шу нарса белгиландики, башарти боланинг ота-онаси турли давлат гражданлари бўлиб, бола туғилган пайтда улардан бири Ўзбекистон ССР гражданини бўлса ва агар бу вақтда боланинг ота-онасидан бирортаси СССР территориясида яшаб турган бўлса, бола Ўзбекистон ССР граждани деб эътироф этилади.

Агарда бола туғилган пайтда унинг ота-онасидан бири Ўзбекистон ССР граждани бўлса-ю, лекин бу пайтда унинг отаси ҳам, онаси ҳам СССР территориясидан ташқарида истиқомат этаётган бўлсалар, боланинг гражданлиги уларнинг келишуви билан белгиланади.

Бегона ўтларга ва айниқса заҳарли ёввойи ўтларга ҳамда зарпечакка қарши кураш гражданлар соғлиғини сақлаш, деҳқончилик маданиятини янада яхшилаш, қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини ошириш ва жамоат чорвачилигини ривожлантириш ишида муҳим тадбирлардан бири эканлигини ҳисобга олиб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 6 майда «Заҳарли ёввойи ўтлар, зарпечак ва бошқа хил бегона ўтларга қарши курашни кучайтириш тўғрисида» ҳам Фармон қабул қилди. Олий Совет Президиуми ўзининг бу Фармони билан республика меҳнаткашлар депутатларининг маҳаллий Советлари зиммасига колхозлар, совхозлар ва бошқа хўжаликларда бегона ўтлар ва зарпечакка қарши курашни кучайтириш юзасидан қатъий чоралар кўриш, айрим шахсларнинг бу ишга масъулиятсизлик билан қарашлари фактига ўз вақтида барҳам бериш вазифасини юклади. Фармон заҳарли ёввойи ўтлар, зарпечак ва бошқа хил бегона ўтларга қарши кураш тадбирлари системасини бажармовчи шахсларнинг маъмурий жавобгарлигини кучайтиради.

«Диний маросимлар тўғрисидаги қонунларни бузганлик учун маъмурий жавобгарлик ҳақида» 1966 йил 28 майда қабул қилган ўз Фармонида республика Олий Совети Президиуми диний маросимлар тўғрисидаги қонунларни бузганлик учун эллик сўмгача миқдорда штраф тўлаш тартибида маъмурий жавобгарлик белгилади.

Ўша куни республика Олий Совети Президиуми «Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 145-моддасига қўшимчалар киритиш тўғрисида» бошқа бир Фармон қабул қилди ва бу Фармонда диний муассасаларни давлатдан, мактабни диний муассасалардан ажратиш тўғрисидаги қонунларни бузганлиги учун илгари ҳам суд қилинган шахсларнинг жавобгарлигини кучайтириш кўзда тутилди.

СССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 26 июлда «Безориликк учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида» Фармон қабул қилди.

Меҳнаткашларнинг, жамоат ташкилотлари ва давлат органларининг безориликка қарши қатъий кураш олиб бориш зарурлиги тўғрисида билдирган жуда кўп истаклари ва талабларини эътиборга олиб, бу Фармонда безорилик ҳаракатлари учун маъмурий ва жиноий жавобгарликни кучайтириш белгилаб берилди.

Бу нарса жиноятчиликка қарши курашни кучайтиришга ва мамлакатимизда социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Шу муносабат билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 23 августда «Ўзбекистон ССР Жиноят кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» Фармон қабул қилди. безориликка қарши кураш масаласида республика қонунларини ўзгартирди. Жумладан, Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 194 ва 204-моддалари янги таҳрирда баён қилинди.

Шу билан бир вақтда, республика Олий Совети Президиуми «Безорилик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида» 1966 йил 26 июлда СССР Олий Совети Президиумининг Фармони қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР қонун актларини ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш ҳақида» Фармон чиқарди.

Иттифоқ қонунига мувофиқ, қамоқ жойлардан озод қилинган шахсларнинг ахлоқини кузатиб туриш учун ошкора маъмурий назорат олиб бориш кўзда тутилади. Бу тартиб алоҳида хавфли рецидивистларга ҳамда оғир жиноят қилганлиги учун ҳукм этилган ва ахлоқан тузалиш йўлига тушмаган ҳамда жамият учун зарарли ҳаёт кечираётган шахсларга нисбатан қўлланилади.

Маъмурий назоратнинг моҳияти шундан иборатки, милиция ходимлари назорат остидаги шахснинг ахлоқи тўғрисида маълумот талаб қилиш, уни милиция органларига чақириш, ҳар қачон ҳам назорат остидаги шу шахснинг уйига бора олиш, бундай шахсга маълум вақт давомида уйдан ҳеч қаерга кетишга рухсат бермаслик, муайян район (шаҳар)нинг баъзи аҳоли пунктларига юбормаслик ҳуқуқига эгадирлар ва шу каби бошқа чораларни кўра оладилар.

Маъмурий назорат қоидаларини бузганлик учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг шу йил 23 августда «Маъмурий назорат қоидаларини бузганлик учун жавобгарлик тўғрисида» чиқарган Фармонига биноан ўн сўмдан эллик сўмгача миқдорида штраф солиш белгиланди.

Умумиттифоқ қонунларига мувофиқ, «Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Маъмурий тартибда солинадиган штрафларни татбиқ этишни янада чеклаш тўғрисида»ги Фармонининг 15- моддасини тўлдириш ҳақида» республика Олий Совети Президиуми 1966 йил 23 августда чиқарган Фармон билан чет эл гражданлари ва гражданлиги бўлмаган шахслар СССР территориясида яшаш, пропискадан ўтиш ва бир жойдан иккинчи жойга кўчиш қоидаларини бузганликлари учун уларни маъмурий жавобгарликка тортиш белгиланди.

Чет эл гражданлари ва гражданлиги бўлмаган шахслар СССР территориясида маъмурий назорат қоидалари ва бир жойдан иккинчи жойга кўчиш қоидаларини қастдан бузганликлари учун Олий Совет Президиумининг «Ўзбекистон ССР Жиноят кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги 1966 йил 23 август Фармонига мувофиқ уларни жиноий жавобгарликка тортиш тартиби белгиланди.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 23 мартда «Ўзбекистон ССРда мактабнинг ҳаёт билан боғланишини мустаҳкамлаш ва халқ маорифи системасини янада ривожлантириш тўғрисида»ги Қонуннинг 9-моддасига қисман ўзгартишлар киритиш ҳақида» Фармон қабул қилган эди. Бу Фармон билан ўрта умумий таълим меҳнат политехника мактабларида ўқувчилар ўрта умумий ва политехника таълими ҳамда меҳнат тарбияси оладилар, шарт-шароит бўлган тақдирда эса, касб-ҳунар ҳам орттирадилар, деб белгилаб қўйилди.

Олдинги сессиядан бери ўтган давр ичида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикамизнинг маъмурий-территориал бўлинишида баъзи ўзгартишлар қилди. Чунончи, «Ўзбекистон ССР составида янги районлар тузиш тўғрисида»ги 1965 йил 29 декабрь Фармони билан учта янги район, жумладан: Қорақалпоғистон АССРда — Тахтакўпир райони, Бухоро областида — Конимех райони, Сурхондарё областида — Бойсун райони ташкил қилинди.

Бу Фармон ҳам Ўзбекистон ССР Олий Советининг тасдиқига киритилади.

Шу ўтган давр мобайнида республика Олий Суди составида бир қанча ўзгаришлар бўлди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1966 йил 18 февраль Фармони билан ўртоқ Саъдулла Хўжаевич Пўлатхўжаев Ўзбекистон ССР Олий Суди Раиси вазифасини бажариб туришига рухсат этилди ва айни вақтда у Ўзбекистон ССР Олий Суди Раисининг Биринчи ўринбосари вазифасидан озод қилинди.

Олий Совет Президиуми ўзининг 1966 йил 13 майдаги Фармони билан ўртоқ Михаил Михайлович Биркиннинг республика Олий Суди Раисининг Биринчи ўринбосари вазифасини бажариб туришига рухсат этиб, уни Олий Суд Раисининг Ўринбосари вазифасидан озод қилди.

1966 йил 13 май Фармонига кўра ўртоқ Мамасодиқ Сиддиқов Ўзбекистон ССР Олий Суди Раисининг Ўринбосари вазифасини бажариб туришига рухсат этилди, 1966 йил 12 июлдаги Фармон билан эса ўртоқ Ҳафиз Шодихўжаевич Шодихўжаев Ўзбекистон ССР Олий Судининг аъзоси вазифасини бажариб туришига рухсат этилди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Саъдулла Хўжаевич Пўлатхўжаевни — Ўзбекистон ССР Олий Судининг Раиси қилиб сайлаш, ўртоқ Михаил Михайлович Биркинни — Ўзбекистон ССР Олий Суди Раисининг Биринчи Ўринбосари, ўртоқ Мамасодиқ Сиддиқовни Ўзбекистон ССР Олий Суди Раисининг Ўринбосари ва ўртоқ Ҳафиз Шодихўжаевич Шодихўжаевни — республика Олий Судининг аъзоси қилиб сайлаш тўғрисида сизларнинг қараб чиқишингиз учун таклиф киритади.

Депутат ўртоқлар!

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисидаги барча Қонун ва Қарорларнинг лойиҳалари сизларга тарқатилган.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ана шу лойиҳаларни кўриб чиқиб, тегишли Қонун ва Қарорлар қабул қилишингизни сўрайди. (Қарсаклар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ VIII СЕССИЯСИ

ДЕПУТАТ Ё. С. НАСРИДДИНОВА ДОКЛАДИ ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

Депутат А. Ғозиназаров нутқи

Ўзбекистон ССР Олий Совети транспорт, алоқа ва йўл хўжалиги доимий комиссиясининг секретари, Граждан авиацияси Ўзбекистон бошқармасининг бошлиғи.

Сўнгги йилларда ҳаётнинг ўзи тақозо қилган масалалар транспорт, алоқа ва йўл хўжалиги комиссиясининг диққат марказида турди. Хоразм областини алоқа воситалари билан таъминлаш тўғрисидаги масалани ўрганиб чиқиш бу соҳадаги жиддий тадбирлардан бири бўлди. Комиссия аъзолари жойнинг ўзида областнинг ана шу эҳтиёжини чуқур ўрганиб чиқиб, ўз фикрларини комиссия мажлисида айтиб бердилар. Комиссиянинг тавсиялари асосида Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги алоқа воситаларини янада ривожлантиришда Хоразм областига ёрдам бериш чораларини кўрди. Комиссия мажлисида республикада радио ва телевидениени ривожлантириш истиқболлари тўғрисида Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг ҳисоботи ҳам тингланди. Комиссия аъзолари жойларнинг ўзида бир қанча масалаларни тайёрлаб, область ижроия комитетларининг муҳокамасига киритдилар.

Комиссия «Автомобиль йўлларини қуриш ва ремонт қилишда колхозлар, совхозлар, саноат, транспорт, қурилиш ва бошқа корхоналар ҳамда хўжалик ташкилотларининг иштироки тўғрисида» республика Олий Совети Президиумининг Фармони қандай амалга оширилаётганлигини текшириш билан шуғулланди. Комиссия аъзоларининг материаллари юзасидан Самарқанд ва Сурхондарё областларида йўл хўжалигини янада ривожлантириш чоралари кўрилди ва ишлаб чиқилди.

Доимий комиссиянинг кўпгина аъзолари комиссия амалга ошираётган барча тадбирларда актив иштирок этмоқдалар, маҳаллий Советларнинг депутатлари билан маҳкам алоқада бўлиб, белгиланган планларнинг бажарилишига эришмоқдалар.

Комиссия аъзолари республикада янги авиалинияларни ривожлантиришга ва аэропортларни обод қилиш масаласига катта эътибор бермоқда.

Доимий комиссияларнинг составини кенгайтириш тўғрисида ҳам ўйлаб кўриш керак. Бу тадбир доимий комиссияларнинг фаолиятини янада кучайтириб, жойларда уларнинг алоқасини мустаҳкамлаш имконини берар эди.

Комиссияларнинг ишига мутахассисларни, жамоат ташкилотларининг вакилларини кенг жалб этиш зарур. Бу эса, қараб чиқиладиган масалаларни ҳал қилган вақтда депутатларнинг билим ва тажрибасидан ҳар томонлама ва пухта фойдаланиш, сайловчиларнинг фикрини ҳисобга олиш имконини беради. (Қарсаклар).

Депутат М. Ғ. Ваҳобов нутқи

Ўзбекистон ССР Олий Совети маданий-оқартув ишлари доимий комиссиясининг раиси, Ўзбекистон КП Марказий Комитети ҳузуридаги Компартия тарихи институтининг директори

Маданий-оқартув ишлари доимий комиссиясининг фаолияти кенг ва хилма-хилдир. Комиссия республика Маданият министрлиги, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Кинематография давлат комитети, Радиоэшиттириш ва телевидение давлат комитети, Алоқа министрлиги ва «Ўзбекбирлашув» правлениесининг маданий-оқартув ишлари масалалари билан ва меҳнаткашлар депутатлари область ҳамда район Советлари ижроия комитетларининг маданий-оқартув муассасаларига қандай раҳбарлик қилаётганлиги тўғрисидаги масалалар билан шуғулланди.

Буларнинг ҳаммаси ижобий натижалар берди. Аммо, шуни эътироф қилиш керакки, комиссия янада кўпроқ ва янада яхшироқ ишлаши мумкин эди. Комиссиянинг ҳамма аъзолари унинг ишида бир даражада актив қатнашмоқдалар, деб бўлмайди. Комиссия тавсиялар ва қарорларнинг бажарилишини текшириб чиқмаган пайтлар ҳам бўлди. Шу сабабли айрим министрликлар ва бошқармалар комиссиянинг қарорларини тўлиқ бажармадилар ва унинг тавсияларини эътиборга олмадилар.

Республика Олий Совети доимий комиссиялари тўғрисидаги янги Низомнинг тасдиқланиши комиссия таклифлари ва тавсияларини амалга ошириш учун министрликлар, бошқармаларнинг, корхона ва ташкилотлар раҳбарларининг жавобгарлигини шубҳасиз оширади.

Янги Низом доимий комиссиялар фаолияти доирасини кенгайтиришни кўзда тутади. Масалан, маданий-оқартув ишлари комиссиясининг номини «Фан ва маданият доимий комиссияси» деб ўзгартириш таклиф этилади. Шунга биноан, комиссиянинг вазифалари ҳам кенгаяди. Комиссия эндиликда республикада фан тараққиёти масалаларини ҳам ўрганиб чиқиши, Фанлар академияси системасида ва олий ўқув юртларининг кафедраларида илмий-тадқиқот иши қандай аҳволда эканлигини текшириши, фанни ва илмий муассасаларни ривожлантириш, илмий кадрлар тайёрлаш ва улардан фойдаланиш масалаларини ишлаб чиқиш лозим.

Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларнинг умумий-маданий савиясини ошириш, ўтмишнинг кишилар онгидаги сарқитларини тугатиш, янги коммунистик традицияларни ривожлантириш масалалари муҳим аҳамиятга эгадир. Фан ва маданият доимий комиссиясининг фаолияти ана шу вазифаларни амалга оширишга бўйсундирилиши керак. Бу эса, янги Низомда ўз ифодасини топди. (Қарсаклар).

Депутат В. С. Скребнев нутқи

Ўзбекистон ССР Олий Совети қурилиш доимий комиссиясининг раиси, «Главташкентстрой» бошлиғининг ўринбосари

Олий Советнинг доимий комиссиялари бир-бирлари билан доим алоқа боғлашлари лозим эканлигини турмушнинг ўзи талаб қилмоқда. Комиссиялардан бири ўрганиб чиқадиган проблемалар кўпинча бошқа комиссияларни ҳам қизиқтиради. Қурилиш комиссияси бошқа доимий комиссиялар билан ҳамкорлик қилмоқда. Бу ҳамкорлик ижобий натижалар берди. Масалан, савдо комиссияси билан биргаликда республика областларида савдо ва умумий овқатланиш корхоналари қурилишининг бориши тўғрисидаги масалалар тайёрланди. Даволаш муассасаларини қуриш тўғрисидаги масала ўтган йилнинг октябрь ойида соғлиқни сақлаш доимий комиссияси билан биргаликда ўрганиб чиқилди.

Илгариги Низомда қурилиш комиссиясининг вазифалари белгилаб берилмаган эди, чунки бу Низом тасдиқланган вақтда бундай комиссия йўқ эди. Янги Низом лойиҳасида бу комиссияни қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати комиссияси деб аташ таклиф этилади. Комиссияга шундай ном бериш мақбулдир. Бу ном комиссия ишининг мазмунига мос келади.

Низом лойиҳасига мувофиқ комиссия зиммасига бир канча муҳим вазифалар юкланади. Комиссия ишлаб чиқариш корхоналари, уй-жой ва маданий-маиший объектларни қуриш планлари қандай бажарилаётганлигини назорат қилиб туриши, қурилишнинг индустриал методларини ривожлантириш ва жорий қилишга ёрдам бериши керак. Бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни кенгайтириш, уларнинг хилларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш, маҳаллий ресурсларни қидириб топиш ва улардан тўла фойдаланиш — комиссиянинг энг муҳим бурчидир. Қурилиш комиссияси қурилиш маданиятини юксалтиришга, қурилиш ишларини бош планларга мувофиқ олиб боришга, шаҳарлар ва аҳоли яшайдиган бошқа пунктлар қуришга ёрдам бериши лозим. Қишлоқдаги қурилиш масалалари, колхозлараро қурилиш ташкилотларининг ишини яхшилаш ва уларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш масалалари ҳақли суратда комиссиянинг диққат марказида турибди.

Янги Низом комиссияга тамомила тўғри йўл кўрсатиб, қурилиш масалаларини ўрганиш, қурилишда оммавий касбларда ишловчи кадрлар тайёрлаш, бинокорларнинг меҳнати учун зарур шарт-шароит вужудга келтириш, хавфсизлик техникаси юзасидан таклифлар тайёрлаш ва бу таклифларнинг бажарилишини назорат қилиб туриш кераклигини таъкидлайди.

Янги Низомда доимий комиссиялар билан Олий Совет Президиуми ўртасидаги ўзаро муносабатлар белгилаб берилади. Олий Совет Президиуми доимий комиссияларнинг ишларини мувофиқлаштириб олиб боради ва уларга йўл-йўриқ кўрсатади. Бу чора комиссияларнинг айни бир ишни қилаверишлари ва такрорлашларига йўл қўймайди.

Янги доимий комиссияларнинг тузилиши, бу комиссияларнинг вазифалари ва ҳуқуқлари кенгайтирилиши ҳаётнинг, совет ваколатли органларини ривожлантириш практикасининг талабларини акс эттиради. (Қарсаклар).

М. С. Восиқова нутқи

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги юридик комиссиянинг раиси

Янги Низом лойиҳасида доимий комиссияларнинг вазифалари, уларнинг ўзаро алоқалари ва иш тартиби, комиссияларнинг Олий Совет Президиуми билан, шунингдек министрликлар, бошқармалар ва бошқа давлат органлари ҳамда маҳаллий органлар билан ўзаро муносабати белгилаб берилган.

Низом лойиҳаси Олий Советнинг доимий комиссиялари зиммасига катта вазифалар юклайди. Доимий комиссиялар Олий Совет ва унинг Президиуми топшириғига биноан ёки ўз ташаббуси билан қонунлар ва бошқа актлар лойиҳаларини ишлаб чиқишлари, Олий Совет ва унинг Президиуми муҳокамасига қўйиладиган масалаларни тайёрлашда иштирок қилишлари, Олий Совет ва унинг Президиуми муҳокамасига киритиладиган масалалар юзасидан хулосалар чиқаришлари, Ўзбекистон ССР Давлат плани ва Давлат бюджетини дастлабки тартибда қараб чиқишлари, партия ва ҳукуматнинг қарорларини амалга оширишда актив қатнашишлари, шунингдек республика министрликлари, бошқармалари ва маҳаллий органларнинг фаолиятини назорат қилиб туришлари лозим.

Доимий комиссияларнинг ҳар бири ўз вазифаларини ўз фаолиятига тааллуқли масалалар доирасида бажаради.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги юридик комиссия қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссия билан доим алоқа боғлаб туриши лозим бўлганлиги сабабли мен шу комиссиянинг фаолиятига тўхталиб ўтмоқчиман. Қонун актларини ишлаб чиқиш ва буларнинг амалга оширилишини назорат қилиш бу комиссиянинг диққат марказида турибди. Комиссия Олий Совет Президиуми аппарати билан маҳкам ҳамкорликда ишлайди, Фармонларнинг лойиҳаларини олдиндан кўриб чиқади. У, Олий Совет қонунлари ва қарорларининг, Олий Совет Президиуми Фармонлари ва қарорларининг бажарилишини мустақил равишда ҳамда бошқа комиссиялар билан биргаликда контроль қилади. Бу комиссия халқ маорифи комиссияси билан биргаликда умумий мажбурий саккиз йиллик таълим тўғрисидаги Қонун қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масалани Президиум муҳокамасига тақдим этди. Қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссия раиси Олий Советнинг биринчи сессиясида Ўзбекистон ССР Граждан ва граждан процессуал Кодекслари лойиҳаси тўғрисида қўшимча доклад қилди, шунингдек Президиумда бир қанча муҳим масалалар ҳақида доклад қилди. Комиссиянинг кўп йиллик тажрибаси янги Низом лойиҳасида ўз ифодасини топди.

Маъмурий ва кузатувчи комиссиялар, балоғатга етмаган болалар иши билан шуғулланувчи комиссияларнинг, шунингдек ўртоқлик судлари, халқ дружиналари ва жамоат тартиби ва гражданларнинг ҳуқуқларини муҳофаза қилиш манфаатлари йўлида ишлайдиган бошқа ташаббускор ташкилотларнинг иш тажрибасини ўрганиш ва умумлаштириш, совет қонунларини аҳоли ўртасида кенг пропаганда қилишга ёрдам бериш каби муҳим вазифалар қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссия зиммасига юкланади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги юридик комиссия янги Низом лойиҳасини тайёрлаш вақтида бир қанча таклиф ва мулоҳазаларни айтди. Бу таклифларнинг кўпчилиги қабул қилинди ва сессиянинг муҳокамасига ҳавола қилинган лойиҳада ўз ифодасини топди. Республика Олий Советининг доимий комиссиялари тўғрисидаги янги Низомнинг тасдиқланиши бу комиссияларнинг ишини анча яхшилашга, шубҳасиз, ёрдам беради. (Қарсаклар).

ЎЗБЕКИСТОНДА БОЛГАРИЯ МАДАНИЯТИ ДЕКАДАСИ

Шу йилнинг 9-18 сентябрь кунларида Ўзбекистонда Болгария маданияти декадаси ўтказилади. Бу катта байрамга қизғин ҳозирлик кўрилмоқда.

Декада муносабати билан Тошкент шаҳрида ҳам кўпгина тадбирлар амалга оширилади. Шу муносабат билан шаҳар партия комитетида бўлиб ўтган йиғилишда шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ Р. Н. Бобожонова декада кунларида пойтахт маданият ходимлари томонидан амалга ошириладиган тадбирлар тўғрисида гапириб берди.

Республикамизда ўтказиладиган мазкур декада Болгария ва Ўзбекистон халқлари маданий ҳаётида муҳим воқеа бўлади. Пойтахтда декада олдидан катта тараддуд кўрилмоқда. Маданият байрами кунларида Тошкентдаги мактаблар, олий ўқув юртлари ва маданият муассасаларида Болгария ва Ўзбекистон халқлари дўстлигига бағишланган кечалар ўтказилади. «Билим» жамиятининг шаҳар бўлими Болгария маданияти билан боғлиқ темаларда бир неча лекция тайёрлаб қўйди. Бу дўстликни тараннум этувчи кичик фильм яратилади.

Ҳозир болгариялик дўстларимиз юборган фотосуратлар асосида кўргазма очишга киришилди. Бундан ташқари Болгарияда нашр этилган китоблар кўргазмаси ташкил этилади. Болгар халқининг амалий санъати бўйича ҳам кўргазма очиш кўзда тутилган. Пойтахт кинотеатрларида эса кинофильмлар кўрсатилади.

Болгариялик маданият ходимлари серқуёш республикамиз бўйлаб экскурсияларга чиқадилар. Ўзбек халқининг миллий маданий ёдгорликлари билан танишадилар. Хуллас, бу декада Болгария ва Ўзбекистон халқлари дўстлигининг чинакам намойишига айланади.

ТАШАББУСГА ҚЎШИЛИБ

Оҳангарон шаҳар саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва муассасаларнинг коллективлари кекса коммунистларининг Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани қизитиб юбориш юзасидан бошлаб берган ташаббусларини қизғин маъқуллаб, ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олмоқдалар.

«Узбекуголь» комбинатига қарашли 9-шахта кончилари Совет ҳукумати ташкил топган куннинг 50 йиллиги ва улуғ доҳи В. И. Ленин туғилганига 100 йил тўлиш кунини муносиб совғалар билан нишонлаш учун мусобақани авж олдириб, пландан ортиқча ўн мингларча тонна кўмир қазиб чиқариш, шахтанинг бир меёрда ишлашини таъминлаб, маҳсулот таннархини 3 процентга камайтириш ҳамда корхона реконструкциясини тугаллаш мажбуриятини олдилар.

Корхонанинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. Ҳасанов, Ленин орденли Маматов, Меҳнат Қизил Байроқ орденли Б. Йўлдошев сингари кончилари смена нормаларини 115-120 процентдан бажариб, шу кунларда октябрь ойи ҳисобидан меҳнат қилмоқдалар.

И. АҲМЕДОВ.

ПЛАНЕТАМИЗ БЎЙЛАБ

ЎЗ ҲУҚУҚЛАРИ УЧУН КУРАШМОҚДАЛАР

ҒАРБИЙ БЕРЛИН

Ўтган ҳафта ичида Ғарбий Берлинда ишчиларнинг кўплаб ишдан бўшатилишига қарши норозилик билдириш юзасидан забастовкалар, қизғин йиғилишлар бўлди ва машинасозлик заводларининг корпуслари устига қора байроқлар тикилди. Меҳнат ҳафтаси «Норзиг» корхонаси 6000 кишилик коллективининг забастовкаси билан бошланиб, «Диваг» фирмаси ишчиларининг навбатдан ташқари ўтказилган йиғилиши билан тамом бўлди. Йиғилишда ҳозир бўлган 1000 дан ортиқ киши бу заводнинг Ғарбий Германия Киль шаҳридаги «Говальд — Веркех» корхонасига қўшилишига қарши қатъий норозилик билдирди.

Концернларнинг эгалари ва шаҳардаги буржуа матбуоти ишлаб чиқариш коллективлари ишсиз қолмайди, деб даъво қилиб, ишчиларни шундан кейинги ҳаракатлардан тийиб туришга уриниб кўрдилар. Аммо Ғарбий Берлин металлистлар касаба союзи баёнот эълон қилди ва бу баёнотида шаҳар машинасозлик саноатида рўй берган ҳозирги шароитда «умидвор бўлиш учун ҳеч қандай асос йўқ, деб таъкидлайди.

ИТАЛИЯ

Мамлакатдаги учта энг йирик касаба союз бирлашмаси — умумий итальян меҳнат конфедерацияси, Италия меҳнаткашлари касаба союзлари конфедерацияси ва Италия меҳнат союзининг чақириғига биноан, Феррара вилояти қишлоқ хўжалик ишчилари 24 соатлик забастовка ўтказдилар. Иш ташловчилар ўзларининг моддий аҳволини яхшилайдиган янги меҳнат шартномаси тузилишини талаб қилмоқдалар.

КАНАДА

6 сентябрда Канадада меҳнат куни нишонланади. Канаданинг 100 мингдан ортиқ темир йўлчиси меҳнат кунида ялпи забастовка ўтказишга қарор берди. Аммо, Квебек ва Онтарио темир йўлчилари ўз-ўзларича ишни тўхтата бошладилар. Улар иш ҳақини оширишни талаб қилмоқдалар. Канадада бу йил кураш мисли кўрилмаган даражада кучайиб, кескин тус олди. «Канадиен Трибюн» газетасининг ёзишича, қимматчиликнинг авж олганлиги ва ишлаб чиқаришнинг автоматлаштирилиши натижасида ишчиларнинг ишдан бўшатилаётганлиги забастовкалар бошланишига асосий сабаб бўлди.

ЭКВАДОР

Эквадор меҳнаткашларидан икки мингга яқин киши Гуаякиль шаҳри кўчаларида «очлик юриши» ўтказдилар. Бу намойишни Гуайяс вилояти меҳнаткашлар федерацияси ташкил қилди. Намойиш охирида оммавий митинг бўлди. Митинг қатнашчилари мамлакатда авж олиб кетган қимматчиликка қарши чора кўришни ва иш ҳақини оширишни ҳукуматдан талаб қилдилар.

ВЕНЕСУЭЛА

КАРАКАС. Венесуэланинг неча юзлаб ишчилари Валенсиа шаҳрида меҳнат министрлиги биноси олдида намойиш ўтказдилар. Намойиш қатнашчилари ҳукумат АҚШнинг «Форд Мотор Компани» компаниясини коллектив меҳнат шартномасига риоя қилишга, Венесуэланинг меҳнат тўғрисидаги қонунларини ҳурмат қилишга мажбур этсин, деб талаб қилдилар. Бу концерннинг Валенсиада жойлашган корхоналарида венесуэлалик бир мингдан ортиқ ишчи ишлаб турибди.

Компаниянинг суиистеъмолларига қарши норозилик билдириш юзасидан «Форд Мотор» компанияси корхоналари ишчилари касаба союзининг етти раҳбари очлик эълон қилди. (ТАСС).

Тўрт самолёт уриб туширилди

ХАНОЙ, 24 август. (ТАСС). Вьетнам халқ армиясининг ҳаво ҳужумига қарши мудофаа қисмлари кеча Куангнинь вилояти устида Американинг уч самолётини уриб туширдилар.

Кейинги маълумотларга қараганда, Шимолий Вьетнам зенитчилари 21 августда Хабак вилояти территорияси устида Американинг бир самолётини уриб туширганлар.

Вьетнам информация агентлигининг хабар беришича, Вьетнам Демократик Республикаси территорияси устида уриб туширилган Америка самолётларининг умумий сони 1.363 га етган.

АҚШда медицина хизмати учун кўп ҳақ тўланмоқда

ВАШИНГТОН, 24 август. (ТАСС). АҚШ соғлиқни сақлаш, маориф ва социал таъминот министри Д. Гарднер кеча қуйидагиларни айтди: кейинги 6 ой ичида касалхоналарда ва хусусий врачларда даволаниш ҳақи 3,4 процент ортди, бир йил ичида эса, 6,4 процент кўпайди.

Медицина хизмати ҳақининг ошганлиги Вьетнамдаги уруш туфайли АҚШда қимматчиликнинг авж олишига сабаб бўлган ҳолларнинг бири, холос.

ФУТБОЛ

ЯНА МАҒЛУБИЯТ

Кубок ўйинларда мағлубиятни тан олмайди, дурангни ёқтирмайди, фақат ғалаба қозонган командагагина ёр бўлади. «Пахтакор» пойтахтнинг ЦСКА футболчиларини енгандан кейин Кубок учун навбатдаги ўйинини Одесса шаҳрида маҳаллий «Черноморец» командаси билан ўтказди. У мағлубиятга учради. «Пахтакор» СССР кубоги учун курашиш ҳуқуқидан маҳрум бўлди.

«Черноморец» билан бўлган ўйинда пахтакорчилар майдонга қуйидаги составда тушдилар: Пшеничников, Иноятов, Штерн, Науменко, Суюнов, Солохо, Юнусов, Тожиров, Ибрагимов, Красницкий, Абдураимов.

Ўйиннинг 35-минутида чап қанотдан ҳужумга ўтган Дерябин тўпни штраф майдонига узатди. Лобановский эса уни боши билан Пшеничников дарвозасига йўналтирди. Иккинчи тўпни эса Коршунов киритди. Красницкий яккама-якка келиб тўп киритолмади. «Черноморец» 2:0 ҳисобда устун келди.

«Пахтакор» кейинги уч ўйинда (чемпионатнинг икки матчи ва Кубок ўйинида) рақиб дарвозасига бирорта ҳам тўп киритолмади. Биринчи даврада ишқибозларни хурсанд этган пахтакорчилар кейинги ўйинларда мухлисларини ранжитиб қўймоқда.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

25 ЙИЛДАН СЎНГ...

У телеграммадан кўз узгиси келмай, ўйчан ўтирарди. Хаёли жуда узоқда. Йигирма беш йиллик муддат ҳазилакамми, унинг тенгдош дугонаси Рашида олис шаҳардан телеграмма юборган. Аёлнинг хаёлида юрагининг нозик торларини чертиб кетадиган ёшлик дафтари саҳифаси варақланарди.

Телеграммадаги «ўртоқжон, Жамила», сўзлари унинг қулоғи остидаги жаранглар, дўстининг овози, бир вақтлар аудиторияда, институт боғида ёнма-ён кетаётгандаги қувноқ сўзлари ҳозир айтилаётгандай эшитиларди. Дугонасининг:

— Ҳамиша ошиқиб юрасан, яна навбатчиликкамми? — деяётгани, кулиб турган чеҳраси кўз ўнгида гавдаланарди. Студентлик йилларини эслатарди. Бир умр унутиб бўлмас, ҳам ширин, ҳам машаққатли ўша дамларни..

Бир зумда бутун жаҳонга даҳшатли хабар тарқалган 1941 йил 22 июнь.. Жамила чуқур тин олиб қўйди. Худди шу йили улар институтни тамомлашган эди. Мана 25 йил ўтипти.

Бугун бир неча кундирки Жамила гоҳ ҳаяжонланиб, гоҳ югуриб-елиб дўстлари, ёри-биродарлари билан, институтни бирга тугаллаган ҳамкурслари билан ўтказиладиган катта учрашувга тайёргарлик кўряпти. Ахир улар шифокорлик касбини эгаллаб ҳар бири турли тарафга тарқалиб кетишганига ҳам чорак аср бўлди. Мана энди қадрдонлар учрашади, шу давр мобайнида кўрган-кечирганлари ҳақида гурунглашади.

Жамила гапириб берадиган ажойиб воқеалар жуда кўп. Унинг кўзи телеграммада-ю фикран дугонаси билан суҳбат қуради...

Эсингдами дўстим, уруш! Даҳшатли уруш бошланиши билан институтимизда «ҳарбий дала хирургияси» курси очилди-ю уч ойда ҳаммамиз фронтга шай бўлдик. Сора, Пўлатой, Ҳамид, Ҳафиза, Маҳмуд, Нури, ўзинг яна қанчалар... Бир вагон врачни урушга узатиб институтга қайтсам, ётоқхоналаримиз ҳувуллаб қолибди. Агар менга «фронт учун ҳамширалар керак, сиз уларни ўқитиб кўпроқ нафингиз тегади», деб гапни кўндаланг қўйишмаганда сизлар билан бирга кетган бўлардим. Мен медицина техникумида дарс берардим, машғулотдан чиқдим дегунча маҳаллага чопардим, уйма-уй юриб беморларни даволардим, участка врачи эдим-да. Яна ўзим тарбияланиб ўсган 8-болалар уйига ҳам бориб туришим керак эди. У ерда ҳам фронтга айланган жойлардан эвакуация қилинган бемор болаларим бор эди. Беш йил... Беш йил уруш жароҳатини даволадик. Қўй у даҳшатли пайтларни тилга олмаганимиз маъқул. Яхшиси кейин, урушдан кейинги йигирма йил ичидаги воқеалардан айтақолай. Ўзинг биласан азалдан акушерликка қизиқардим. Тинч қурилиш йиллари бошланиши билан шу мутахассислик бўйича малака оширдим. Туғруқхонада ишлай бошладим. Биринчи бор қўлимга жарроҳлик асбобини тутқазган ҳурматли Шорохова бўлган эди. Йигирма йил умрим дунёга янги туғилган фарзандлар, бағри дарё оналар билан ўтди. Ҳозир, қўлимда дунёга келган гўдакларни эслайман, улар қанча... Олди 20 га кирди, дарвоқе, невараларим ҳам бор. Яқинда мен бош врачлик қилаётган 5-туғруқхонага Боймуҳамедова келди, ишдан сўнгги соат эди. «Ўзимни сақлаб қолган эдингиз, қизим ҳам худди менинг касалимдан оғриди, ҳомиласи...» деб қолди. Беморни тезлик билан операция қилиш керак эди. Хайрият икки жонни, онасини ҳам, ёш жувоннинг қизчаси — чақалоқни ҳам сақлаб қолдик. Бунақа воқеалар жуда кўп. Эслайман-у касбимдан фахрланаман.

Айтгандай, эсингдами, Қашқадарёга, Қаршига ҳам бориб, бир неча фурсат ишлаб келдим, сўнгра «Соғлиқни сақлаш аълочиси» унвонини беришганди. Ҳозир мана ўн йилча бўлди, шу туғруқхонани ўзимиз очдик, кенгайтирдик, оналарга хизмат қиляпмиз.

Жамила фикрини дугонасига тугал айтгандай, мамнун жилмайиб қўйди. Қўлидаги телеграмма қоғозини тахлаб бошқаларини кўздан кечирди. Улар кўп, узоқ шаҳарлардаги курсдошлардан келган. Жамила рўйхатни қўлга олди. 80 га яқин фамилия бор унда.

Улар орасида медицина фанлари докторлари В. И. Язловский, М. Турсунхўжаева, хизмат кўрсатган врачлардан Р. Мирёқубова О. Очилов, И. Усмоновлар бор. Ҳаммаси ўша йили бирга ўқишни тугаллаганлар. Бир-бир белги қилиб чиқди уларга. Қалам Маҳмуд Собировни ёнига келиб тўхталиб қолди. Жамила чуқур тин олди-ю уни секин ўраб чизди,. уруш йили Маҳмуд фронтда ҳалок бўлган...

Жамила дилига тугиб қўйди, учрашувда марҳум ватанпарвар врачларни албатта хотирлашади.

Бу бир оддий врач, ўз касбига меҳри товланган шифокор Жамила Нурмуҳамедованинг камтарин ҳаёти, меҳнат фаолияти ҳақида айрим лавҳалар гинадир. Дарвоқе ўша — 1941 йили Тошкент медицина институтини тугаллаган 80 мутахассис билан суҳбатлашсангиз борми, бунақа, қувончли воқеаларни қанча-қанчасини эшитасиз. совет медицинасининг ривожига қўшган ҳиссаларини кўрасиз. Бугун улар ана шулар ҳақида суҳбатлашади.

Ф. УСМОНОВА.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

27 августда
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.00 — Мультфильмлар (болалар учун), 17.45 — Телевизион янгиликлар.

Рус тилида: 18.00 — Телевизион янгиликлар, 18.15 — Ф. Раневская туғилган куннинг 70 йиллиги олдидан, 19.45 — Жоржье Марьянович куйлайди.

20.30 — Эртаги кун программаси.

Ўзбек тилида: 20.35 — Жиззах музикали драма театри.

22.20 дан — Москва кўрсатади (тажриба тариқасида.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.15 дан — Москва кўрсатади (тажриба тариқасида).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/VIII да Қалам қошлиғим, 28/VIII да Тошболта ошиқ.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Паспортсиз одам — САНЪАТ САРОЙИ, (кундуз ва кечқурун).

Оқ ҳабаш бўлсайдим. — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Зўраки ботир — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Пьер — милиция ходими — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Бировнинг номида — НАВОИЙ номли (кеч соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА
(Кеч соат 8-45 минут ва 10 яримда)

Зўраки ботир — КАФАНОВ номли, «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч соат 8-45 минутда).

Прери кўчаси — КАФАНОВ номли (кеч соат 10 яримда).

Оқ ҳабаш бўлсайдим — НАВОИЙ номли.

Питкиннинг касалхонадаги саргузашти — 9-МАЙ номли.

Жазда фақат қизлар — «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч соат 10 яримда).

Ёқут кўзли билагузук — ПУШКИН номли.

Жардан сакраш — «УДАРНИК».

Ҳамза номли Ленин орденли
ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
2 сентябрдан
қирқ еттинчи
театр мавсуми
ОЧИЛАДИ.

«ЎЗЭНЕРГОСБИТ»
ЭЛЕКТРДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ АБОНЕНТЛАРГА
таклиф қиладики, электроэнергиядан фойдаланганлик учун ҳар ойнинг 1-кунидан 11-кунигача
СЧЁТ ЁЗИБ
тегишли пулни Госбанкнинг кирим омонат кассаларига тўласинлар.
Ўтган вақт учун
қарзи бўлган абонентлар
уни дарҳол тўлашлари лозим.
Счётлар ўз вақтида тўланмаса, электроэнергия бериш огоҳ қилмасдан тўхтатилади ва узиб қўйилади,
Расчёт дафтарчалари тамом бўлаётган абонентлар янги расчёт дафтарчасини олиш учун абонент хизмати конторасига келишлари керак.
Абонент хизмати конторасининг адреси: Тошкент шаҳар, 1 Май кўчаси, 101-уй, телефон: В-329-56, В-3-78-60.

ТАШКИЛОТЛАР ДИҚҚАТИГА!
«УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА»нинг ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ РАЙОН БИРЛАШМАСИ
ДТ-20 тракторлари, СМД-7, У-5 двигателлари ва ПГ-35 насосларини
КАПИТАЛ ВА ЖОРИЙ
РЕМОНТГА
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Юқори Чирчиқ район, Янгибозор қишлоғи.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг
КИНЕМАТОГРАФИЯ ДАВЛАТ КОМИТЕТИГА
контроль-ревизион бўлимнинг бухгалтер-ревизори
КЕРАК
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 30-уй, кадрлар бўлими.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — B35212, Редактор ўринбосарлари — B35885, B36232. Масъул секретарь — B34808, Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — B31936, Партия турмуши — B35811, Саноат, транспорт ва қурилиш, фан, мактаб ва спорт бўлимлари — B37786, Қишлоқ хўжалиги бўлими — B39050. Совет қурилиши, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — B38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — B34048, Эълонлар бўлими — B38142. Коммутатор — B39249 дан B39258 гача.

Р. 13845. ИНДЕКС 64969. Г. 1188.